

DELBÁCSKA

Budapest

Szerkesztőség
bodjenja 3. sz.
137, éjjel 488.Novisad, Trg Ostro-
alota. Telefonszám:
Délbácska, NovisadNOVISAD, 1926. JULIUS 11.
VASÁRNAPElőfizetési ára: egy óra 40, három óra 120, fél
évre 240 és egész évre 480 dinár. Egyen szám
ára hétköznap 1:50 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

Amerika lizen

Az amerikai függetlenségi nyilatkozat 150 éves évfordulóján a philadelphiai világkiállítás megnyitására az Egyesült Államok elnöke üzenetet küldött a világ összes nemzetének, az üzenetben kifejezésre jut a népjogok és szabadságok mély meggyőződéséből fakadó tisztelete, mely 150 év alatt még csak jobban megerősödött az amerikai polgárok lelkében.

Egyszerű szavak: minden embert egyformán teremtett az Isten, így hát minden embernek egyforma joga van az életre és a polgári jólétre.

Minden ember egyenlő a törvény előtt, állami jogokban, bármilyen nemzetiségű legyen is az.

Az Egyesült Államokat különböző nemzetiségek alkotják és talán sehol annyi vallás felekezeti és annyi nyelvű polgárember nem tömörül, mint ott és mégis teljesen egyformák jogban és kötelességben.

Ebből a hatalmas egyenlőségből fakadt a demokratikus gondolat és világnézet, a polgári társadalom érvényesülése a legteljesebb politikai, gazdasági, kereskedelmi és tanügyi szabadságban.

Mélyes tisztelettel és bámulattal olvasuk az elnök üzenetét. Szívünk hevül, tágul a régi 150 éves és mégis új szavakon.

Másfélszázad hosszú idő! Az amerikai Egyesült Államokkal az érintkezés a közlekedési eszközök fejlődésével karöltve, mindig gyorsabb és tökéletesebb lett, úgy, hogy már szinte közvetlen és gyors az Ó és Újvilág között a kapcsolat.

Mégis az emberi egyenlőség, a polgári jogok szabadságának magas eszméje lassan hatja át az ó világ lakóit, úgy, hogy a huszadik században még a kisebbségi jogokért küzdeni kell.

Hol bandukolunk még mi az eszmék hatalmas országútján? Az emberi jogok, a polgárság egyenlőségi jogai szélvész gyorsasággal haladnak előre és mi csak az országút szélén ülve szemléljük a haladást.

Hol vannak a magyar kisebbségi iskolák, magyar színház, magyar kulturegyesületek? Mind csak reményként él a szívekben, mint a polgári egyenlőség első állomása.

Romániában, Csehszlovákiában már réggen rendezték a magyar kisebbség kívánságait és jogait, vagy legalább is rendezik, úgy hogy mindkét országban elég szép számban van a parlamentben is képviselőjük. Nálunk semmi, csak pusztaság, néma, halotti csend a kisebbségi magyar kérdésben.

Sem a magyar párt, sem az uralkodó nagy pártok nem érintik a nép kisebbségi kérdéseit olyan erővel, amivel ez a kérdés megérdemelné.

A magyar párt belülről tehetetlenül nézi a polgárok erőlködését nyelvük jogaiért, a nagy kormányzópártoknak pedig ezidőszerint a kisebbséggel a kapcsolatot keresni, nem szükségesség.

Igy hát a polgári jogok és haladás országútjának a legszélén van kijelölve a helyük a kisebbségnek.

Egyszerűen már egyszer a haladás szelle-

mében a magyar kisebbség, rázza le magáról azon béklyókat, amelyeket saját maga bizalmatlansága akasztott a magyarság kezére és előre a haladás, a népjogok és polgári egyenlőség hatalmas országútján.

Mert a haladás életet, a télettség pusztulást jelent!

Százötven éven át hirdetett eszmék, mint minden ember egyformai jogai, trassa át a jugoszlávai magyar pártot is.

Rádics személye ellen csinálnak hangulatot a radikális pártban

Rádicsot a pártelnökségről való lemondásra akarják kényszeríteni
A radikális párt centrumában is Rádics ellenes a hangulat

Beogradból jelentik: A politikai helyzetben tegnap váratlan fordulat történt. Pénteken még az volt az általános vélemény, hogy Nikics Nikolának a Rádics-pártból történt kizárása nem fog különösebb következményekkel jární; addig tegnap már a leghatározottabban arról beszéltek, hogy ennek messzemenő politikai következményei lesznek. A radikális pártban megint erősen dolgoznak Rádics István személyes ellenfelei, hogy milyen sikerrel, az rövidesen nyilvánvalóvá válik. Tény azonban az, hogy most már a centrumban is mind többen fordulnak Rádics ellen. Vonatkozik ez különösen Maximovics Bozsa belügyminiszterre, aki ismét felvetette azt a tervet, hogy alakítson Uzunovics a radikális centrumból, a demokratákból, muzulmánokból és Nikics híveiből kormányt, ez a kormány azután a választás megtartására kapna megbízást.

Rádics ellenfelei szerint a vele való további együttműködés teljesen lehetetlen. Különösen azt kifogásolják, hogy pénteki audienciájáról olyan nyilatkozatot adott az újságíróknak, amilyent nem kellett volna, túlságosan belevonta a koronát a politikába, ami illojális volt részéről. Rádics ellenfelei szerint ki kell használni azt az ellentétet, ami a horvát parasztpártban fennáll, azt minél jobban ki kell mélyíteni, hogy pártszakadást idézzon elő. A radikálisok bizonyosra veszik, hogy ebben az esetben a pártnak csak kisebb töredéke ma-

radna Rádics mellett, míg a többség Nikics-hez csatlakozna.

Maximovics Bozsa tegnap délelőtt hosszasan tanácskozott az erdészeti minisztériumban Nikics Nikolával, aki délután a belügyminisztériumban kereste fel Maximovics Bozsát és tárgyalt vele. Ez a tárgyalás csak akkor szakadt meg, amikor Nikics az udvarnagyi hivatalba kérezték, ahol közölték vele, hogy Ófelsége Bléden kihallgatáson akarja fogadni. A megbeszélés során Maximovics és Nikics azt az anyagot rendezték, amelyet rövidesen napvilágra akarnak hozni és amely súlyosan kompromittáló Rádics Szeptánra nézve. Olyan helyzetbe akarják hozni a horvát parasztpártot, hogy az kényszerítse Rádicsot a párt elnökségéről való lemondásra, mert csak ebben az esetben maradhatnának benn a párt tagjai a kormányban.

A horvát parasztpárt illetve a Rádics elleni hangulatot igazolni látszik az is, hogy Uzunovics Nikola még nem találkozott Rádics Pavleval, aki pedig már két napja Beogradban tartózkodik. Rádics Pavle ezért tegnap Pucelj Iván földmivelésügyi miniszterrel tanácskozott és közölte vele azokat az instrukciókat, amelyeket Rádics Istvántól Blédből kapott.

Uzunovics Nikola tegnap délelőtt is az árvízsegélyről tanácskozott Trifkovic Márkó parlamenti elnökkel és négytagú bizottságot delegáltak, amelynek feladatává tették az árvízkárosultak segélyezését célzó országos gyűjtőakció megszervezését.

A kisantant elismeri a szovjetet?

Előkészületek a szovjetkormány elismerésére

Beogradból jelentik: A külügyminisztériumban megkezdtek azon állampolgárok összejárását, akiknek a háboru előtt betétjük volt valamely oroszországi bankban, vagy valamilyen orosz értékpapir birtokában voltak. Ez állítólag azért történik, mert a szovjetben meg van a hajlandóság ezen követelések elismerésére. Diplomáciai körök véleménye szerint a kis-

antant külügyminiszterei rövid időn belül ismét konferenciát fognak tartani, amelyek előkészítik a talajt a szovjetkormány elismerésére. Ezzel hozzák összefüggésbe Vrangél tábornok beogradi tartózkodását is, aki elrendelte Karlovcln székelő vezérkarának feloszlását. Beavatott helyen tudni vélik, hogy ez a kormány óhajára történt.

Demokratizálják a hitbizományt Magyarországon

Budapestről jelentik: Most van kidolgozás alatt a hitbizományok korlátozásáról szóló törvényjavaslat. A tervezet szövegét jelenleg a miniszterelnök tanulmányozza és a javaslat még az ősz folyamán a parlament elé kerül.

A törvényjavaslat az elterjedt hírekkel szemben nem a hitbizományok teljes megszüntetését tervezi, csupán a hitbizományi birtokok

korlátozásáról szól. A javaslat meg fogja határozni, hogy mekkora az a területmaximum, amelyből hitbizomány alakítható.

A javaslat törvényerőre emelkedésétől nagy területek felszabadulása várható, amelyek azután parcellázási eljárással jutnának szétosztásra a földigénylők között.

Halálos veszedelemben forgott Pribicevics novipazári agitációs útján

Egy távirópózna rúzhant Pribicevics autójára

Pribicevics Szvetozár ezidőszert a Szandzsákban folytatja agitációs körúját. Szjenice és Novipazar között veszedelmes kalandja volt a magyarság legnagyobb ellenségének, amely könnyen végzetessé válhatott volna életére. Pribicevics ugyanis több tagu kíséretével a szjenicei uton robogott autójával Novipazar felé, amikor Csebinszki Han mellett az országúton egy távirópózna zuhant az autóra. A zuhanás következtében a sürgönydrótokat is magával rántotta a pózna s valóságos összeroncsolta az autó elejét. A sofőr csak az utolsó pillanatban állíthatta meg a kocsit, amely már egy meredek szakadék felé rohamt. Pribicevics elsőnek nyerte vissza lélekjelenlétét s a következő kérdéssel fordult kísérőjéhez:

— Életben vagytok még?

Ekkor derült ki, hogy a kísérők egy része könnyen megsebesült, a lezuhanó drót pedig jelentékenyen megsebesítette a sofőrt. Bozovics képviselő a fején szenvedett könnyebb horzsolásokat, Pribicevics ellenben sértelesen maradt. Ha a távirópózna csak egy pár centiméterrel beljebb esett volna, az automobil utasai nem menekülhettek volna a biztos haláltól.

A szerencsétlenség színhelyén csakhamar nagy tömeg verődött össze s a környékbeli földművesek szabadították ki az autót veszélyes helyzetéből. Pribicevics és társai erre kocsin folytatták útjukat Novipazar felé, ahova csak késő éjjel érkeztek meg.

Menezstik a fasiszta cseh vezérkari főnököt

Prágából jelentik: Gajda tábornoknak, a vezérkar főnökének szabadságra menésével kapcsolatban, a Bohémia beavatott helyről úgy értesül, hogy a tábornok nemcsak az eddigi fontos állásába nem fog többé visszatérni, hanem egyéb katonai állást sem kap hanem rövidesen nyugalombavonul. Gajda polgári szolgálatot fog vállalni. Nyugdíjaztatását már jóideje előkészítették és ahhoz az utolsó lökést, a független legionisták ülésén való nyílt fellépése adta meg. Gajda a nacionalisták nagy-

gyűlésén többek között, a következőket mondta: Ne riadjatok vissza semmiféle akadálytól, ha célhoz akartok jutni. A Bohémia már akkor is megírta, hogy Gajda tábornoknak ez a politikai szereplése egy fasiszta jellegű társulat kebelében, nem fog következmény nélkül maradni. Ugylátszik Gajda elég erősnek vélte magát, hogy dacoljon a miniszter hivatalos utasításával legutóbbi szereplése azonban galériájába került a becsvágyó tábornoknak.

Megindult a nyári fürdőszegzon

A francia fürdők rekordforgalma a frank esése miatt — Soha olyan olcsón nem lehetett nyaralni, mint az idén. — A hazai fürdőhelyeken csak július 15-én indul meg a fürdőszegzon

Az időjárás melegebbre fordult s bár az ország több részéről még mindig csapadékot jelentenek, a fürdőszegzon mégis csak megindult. A novisadiak is ismét nyaralásra gondolhatnak, ha ezt egyébként anyagi viszonyaik megengedik. A megindult forgalmat és a nyári szegzon kilátásait illetőleg megkérdeztük a novisadi menetjegyiroda igazgatóját, aki a következőképpen nyilatkozott az utazási szegzonról:

— Ha az időjárás némi javulást mutat is, a gazdasági nehézségek még mindig fennállanak. Közvetlen tapasztalatokból tudom, hogy az idén az előző évekkel ellentétben inkább alacsonyabb kocsiosztályon utazik a közönség a vonaton. Akik azelőtt első osztályon utaztak, most második vagy harmadik osztályu jegyet váltanak. Kétségtelen, hogy a közönség inkább a fürdőhelyeken való tartózkodás költségeire fordítja a megtakarított összeget.

— Ma a középosztály és polgárság legnagyobb része harmadik osztályon utazik. Az első osztályt kizárólag kedvezményes és szabadjegyesek veszik igénybe. A menetjegyek megváltásánál világosan megmutatkozik az előző konjunkturális évek és az idei év gazdasági viszonyainak különbsége.

— Most, hogy 2—3 napja megváltozott az időjárás, ismét utazásra gondolnak az emberek. A rossz, abnormális időjárás miatt a nyaralás időpontja majdnem mindenkinél eltolódott, úgy hogy most indul a szegzon, hiszen még csaknem két teljes hónap van hátra a nyárból és ha szép szeptemberünk lesz, úgy senki sem vészett e tekintetben semmit.

Hová mennek nyaralni az idén?

— A közönség izlése a nyaralóhelyek megválasztása tekintetében nem változott. Változatlanul nagy az érdeklődés a hazai fürdőhelyek iránt. Igen sokan utaznak a szlovéniai gyönyörű fürdőhelyekre, elsősorban természetesen Blédbe, majd Kranjska gorába, Rohitschba, Rimske Toplicébe, Dolenjske Toplicébe, Radenciba és a szerbiai Vrnjacska Banjába, ahol tudvalevőleg a gyomorbetegnek keresnek enyhülést. Igen sokan utaznak a plitvicei tavakhoz is, ahol azonban a szállodások olyan horribilis árakat számítanak, hogy a közönség már rövid tartózkodás után megszükkik.

A dalmáciai fürdőhelyeken is megindult a forgalom, a horvát tengerpart mellett pedig

különösen a Crkvenica szomszédságában levő Sveta Jelenában nyaralnak igen sokan. A „Danica” villában már napi 50—60 dinárért kapható szoba és elsőrangú ellátás. Dubrovnikban, Splitben és a dalmáciai szigeteken is sok vendég nyaral.

A magyarországi fürdőhelyek közül sokan a Balaton mellett nyaralnak s e tekintetben különösen Balatonföldvárnak jut a vezetőszerep, ahol az idén igen előkelő keresztény társaság gyűlt össze. Nagyon kedveltek még a tatrai fürdőhelyek, Lilafüred, Harkány és az olcsó erdélyi fürdők.

— Ami a külföldet illeti, sokan keresik fel az ausztriai fürdőhelyeket. A csehországlak közül a világhírű Karlsbadot és Marienbadot kevesebben látogatják az idén, mint máskor, hiszen a gazdasági dekonjunktura általános. Svájcot ugylátszik szintén költségesnek tartja a közönség, de az adriai olasz fürdőknek viszont rengeteg vendégük akad az idén, bár a németek az idén bojkottálják az olasz fürdőket.

— A frank esését okosan gyümölcsözteti a közönség és a francia tengeri fürdők szinte rekordlátogatással dicsekedhetnek. Ma már napi 40 frankért elsőrangú ellátást és lakást kapni a francia Riviérán.

Bléd a mondain fürdőhely

A hazai fürdőhelyek közül, amint már említettük, ezidőszert Bléd a hangadó. Amióta a királyi pár nyári tartózkodási helyéül választotta a gyönyörű fürdőhelyet, azóta a külföldről is tömegesen látogatják Blédet. A „Toplice” szálloda pompásan berendezett szobáival, elsőrangú kilátásával és nagyszerű penziórendszerével nagy vonzórótt gyakorol a közönségre. Hóry András magyar követ és Bolla dr. követ-ségi titkár már hetek óta tartózkodnak a „Toplice” szállodában és a legnagyobb elragadtatással nyilatkoznak Bléd szépségeiről. A „Toplice” szanzációja a nagyszerű eleganciával berendezett kávéház, mely piros színben pompázó villanyvilágításában valóságos csodaképet varázsol elénk az esti szürkületben és a csendes blédei éjszakán. A nagyszerű Biró karmester vezetésével működő „jazz-band”, amelynek főattrakciója a Novisádon is ismert Szász Gyuri és a zagrebi Machalup, esténként pezsgő tánc mellett szórakoztatják az előkelő közönséget.

Játékhombával akartak ráijeszteni egy budapesti újságíróra

Budapestről jelentik: Persián Adám hírlapíró lakásába ma éjjel ismeretlen tettes egy dinamittal megtöltött konzervdobozt hajított fel. A dinamitos doboz a lakás erkélyére esett és felrobbant, de csupán egy virágváza felső részét sértegte meg. A rendőri bizottság megállapította, hogy a konzervdobozban szurokkal odaragasztva gyalogsági töltényeket helyeztek el, valamint egy kanóccal ellátott dinamitpatront. A tettes a kanócot meggyújtotta, azután feldobta az erkélyre és elmenekült. A rendőrség Persián Adámot és feleségét a helyszínen kihallgatta, hogy nincs-e valami gyanújuk a tettesre nézve. Persián elmondotta, hogy törökországi utazása után több fenyegetőlevelet kapott, ő azonban ezeket nem vette komolyan. Tegnap délután egyszer, este pedig kétszer kereste őt telefonon egy férfihang. Felesége ment a telefonhoz, de a rejtélyes telefonáló nem volt hajlandó megmondani a nevét, csupán azt közölte, hogy fontos ügyben akar Persiánnal okvetlenül beszélni. Később felesége kiment az erkélyre és látott egy idegesen járkáló fiatal embert, aki mintegy másfélóra hosszatt járkált ott és az ő lakásukat figyelte. Amikor Persián hazajött, szintén észrevette a fiatal embert, aki gyors lépéssel távozott. A konzervdobozban tizenkét Mannlicher töltény volt és ezek közül csak kettő esett az erkélyre, a többi az ucca kövezetén szétszóródott. A tűzérési bombaszakértő megállapítása szerint, a felrobbant konzervdoboz, emberélet kioltására nem volt alkalmas.

A bombamerénylet ügyében megindult nyomozás a legnagyobb eréllyel és a legszélesebb mederben folyik. Megállapították, hogy a bomba semmiesetre sem volt alkalmas arra, hogy emberéletet kioltson, mert mindössze egy kis virágváza felső részét tudta leszakítani. Galgóczy MÁV ellenőr, aki Persiánnal egy házban lakik, a merénylet pillanatában kitekintett az uccára, de ott senkit sem látott. A rendőrség mindent elkövet, hogy a titokzatos merénylet tetteseit kinyomozza.

Hetényi Imre főkapitányhelyettes, a nyomozás vezetője kijelentette, hogy az egész ügyet nem tartja többnek, mint a legjobb esetben gyerekes csínytevésnek. A rendőrség fegyverszakértője megállapította, hogy a Persián szobájába dobott konzervdoboz egyáltalán nem volt alkalmas emberélet kioltására, sőt még könnyebb sebesülést sem tudott volna okozni. A robbanás maga is annyira jelentéktelen volt, hogy a pléhdoboz teljesen egész maradt. A főkapitányhelyettes reméli, hogy a tettes kézrekerítésére irányuló nyomozás rövid idő alatt eredményre vezet és azt hiszi, hogy ez a nyomozás érdekes és különös színben fogja megvilágítani ezt az aljas merényletet.

Reiter Ferenc, a rendőrség fegyverszakértője, a délután folyamán beterjesztette hivatalos jelentését a bomba szerkezetére vonatkozólag. A jelentés megállapítja, hogy az ötven milliméter átmérőjű pléhdoboz olyan naiv és gyerekes módon volt megszerkesztve, hogy az komoly merénylet elkövetésére semmiképp sem lehetett alkalmas.

Az sem állapítható meg, hogy a pléhdobozban volt-e egyáltalában lőpor, mert égési termék a pléhskatulyán nem fedezhető fel. Ha volt is lőpor a dobozban, az még akkor sem lehetett volna alkalmas komolyabb sebesülés okozására, ha keményfalu acéldobozba préselték volna bele. A játékhomba elhajítója a rendőrség erélyesen nyomozza.

„JUGOSLAVIJA”

Általános Biztosító Társaság Főigazgatósága
NOVISAD, ZRINYI PÉTER U. 36.
TELEFON: 55.

Vállal mindennemű biztosítást — Károk 8 napon belül levonás nélkül rendeztetnek — Helyi képviselőket keres

Körséta egy modern nagyvárosban

Budapesti levél

(Irta: TÁBORI KORNÉL — Budapest)

Ma chere, induljunk a Petőfi-térről. Aki itt körülnéz egyszerre meglátja Budapest karakterisztikáját: a Dunát, a Gellértheget, a királyi várat, a belvárosi palotasort és a budai panoráma javarészét. Anglia királya trónörökös korában itt idézte szabadon Shakespeare-t: „That undiscovered country... ahonnan dus emlékekkel tér meg az utas.

A hajóállomás fölött áll a Petőfi-szobor, a 49-es csatatéren elhunyt szabadsághős-költő bronzalakja. Mögötte a görög keleti templom. Balra Budapest egyik specialitása: a dunaparti korzó; jobbra pedig a régi mellékútcákon át egy-két perc alatt elérhető a Váci ucca, a főváros legközpontibb uccája és egyúttal második korzója, ahol a művészi, polgári és részben a mágnásvilág hölgyei és gavallérai tartják a nyüzsgő életet.

Hasonló jelentős közlekedő vonal a Kossuth Lajos ucca, melyet „pesti Graben“-nek is szoktak nevezni. Nagyvárosi bérpalotái és üzletházai közt három nevezetes épület emelkedik: elején jobboldalt a Ferencrendiek temploma (1690), odább a Nemzeti Kaszinó és legjobb, balra az Országos Kaszinó palotája.

A Kossuth Lajos ucca végén jobbra fordulva, a régi Műgyetem és a könyvesboltok sűrű sora közt haladva érjük el a Nemzeti Muzeumot. Az egyszerű, de monumentális hatású épületet, mely 70 m széles és 108 m hosszú, Pollák Mihály építette (1837—47). Nyolc nagy korinthusi oszlop mögött tágas lépcsősarnokát és dísztermét Lotz és Than történelmi festményei ékítik. Benne most különben a régiségtár ujonnan fölfedezett műtárgyait és a Könyvtár remek Corvinait érdemes megtekinteni.

A muzeum mögött épült ki a csöndes mágnásnegyed, amely legújabb diplomata-tértálya kezd kialakulni, mert több követség ezekben a főúri palotákban kapott helyet. A közelben áll a híres Pajor-szanatórium és vizgyógyintézet kétuccára nyíló házkomplexuma is.

A Calvin-téren át, melyen a református templom (1816—30) áll, jutunk el a Vármáskörútra. Baloldalt épült a hatalmas üvegcsarnokú Központi Vásárcsarnok (1897) s odább a Fővármház, amelynek 165 méter hosszú renaissance épületéből alagút visz a dunai alsó rakodópartra és sánpár vezet a pályaudvarra a Közraktár és az elevátor felé.

Innen szeli át a Dunát a 331 m. hosszú, háromnyílású Ferenc József hid, melyen át a Gellért-térre jutunk. Balra: a József királyi Műgyetem (1905—10) Czigler, Hauszmann és Petz tanárok tervei alapján épült pavillonrendszerben. Európaszerte nincs ma ennél nagyobb, és modernebb egyetemi építkezés.

Epp a budai hídfővel szemközt áll a nagyarányú Szent Gellért gyógyfürdő, régi híres iorrásvizek fölött. Teljesen modern gyógyító-berendezésű szállója vetekszik a külföldi metropolisok bármelyikével, amellel, hogy a kellemes, tiszta és enyhe gellérthegyi levegőt kapja.

A Gellérthegy mellett vezet az út a Rudas-fürdőig, amelynek 42°2' C. hőmérsékű gyógyvizét ugyancsak régen, már a törökök ismerték. Egyáltalán Budapest a világ legnagyobb fürdőtelepe. Sehol annyi különféle összetételű és gazdasági forrás nincs. A Gellérthegyaljai vizeken kívül a Józsefegy alatt levő kénsvízű források táplálják a Császár- és Szent Lukács fürdőt, stb. az óbudai meszes-kénos hévíz a Romai fürdőt, míg a lágymánsói Dobogó-dombi és az őrmezői források szolgáltatják az Erzsébet-, Apenta- és a világ-hírű Hunyady-keserűvizeket.

Mint klimatikus gyógyhely: legkedvesebb a Svábhegy, melyen modern nivós szanatórium van.

A Rudasfürdőtől az Attila körut vezet a részben lerombolt és szabályozás alatt álló Tabánon át a Palota-utig és ezen föl kellemes séta esik a Várpalota sétányaira. Mindössze 156 m. a Várhegy magassága. Déli részén, a török időben rommálett régi vár helyén Mária Terézia alatt (1748—77) épült a barokk-stilusu királyi palota, mely az 1849-es szabadságharci ostrom alatt megrongálódott.

Mai alakjában, amelyet Ybl és Hauszmann adott meg (1883), a Krisztinavárosi rész alapfalával együtt hét emelet magas, a Dunára néző főhomlokzat pedig majdnem kétszeresére szélesedett (304 m.) és sokkal magasabb is lett. Háromszáz terem foglal magában. Legnagyobbak: a románstilusu Szent István terem, a korai olasz-renaissance-stilusu Mátyás-terem és a 725 m² területű ünnepi terem. Külön pánccsoszobában őrzik itt a magyar szent koronát és a koronázó jelvényeket. Erzsébet királyné

emlékmuzeuma is a palotában kapott helyet. A főudvarról nyíló nagy Szent István kápolna alatt van a főváros szépitéséért sokat tevő József-nádor családjának sírboltja. A Várhegy oldalát is József-nádor parkoztatta.

Sok régi, nemesstíliú épület főtt a Várban, de a megtekintést leginkább új építkezései érdemlik meg: a Pénzügyminiszterium és az Országos Levéltár palotái, a Koronázótemplom, melynek IV. Béla korában megkezdett gótikus épületét Schulek Frigyes rekonstruálta (1873—96). Benne áll III. Béla királynak és nejeének művészi síremléke s mellette Szent István szobra, amelyet föltűnően realiztikus művészettel Stróbl Alajos alkotott (1906). Budapesti specialitás itt a remek kiképzésű Halászbástya, melyet ugyancsak Schulek tanár formált ilyené.

A Halászbástyáról lefelé jövet az egyik fordulónál híres kis bronz szobor áll, annak a lovas Szent Györgynek másolata, amelyet Kolozsvári Márton és György alkottak még a XIV. században és amely látható ma is a prágai Hradsinban. Közélemben áll a törökverő Hunyady János szobra.

Érdemes még átmenni a Bástya-sétányra, ahonnan a budai hegyekre nyílik szép kilátás s kellemes séta visz le az Alagúthoz, illetve a Lánchidhoz, amely ugyancsak különlegesség az európai hidépítkezések között. Gróf Széchenyi István ideája nyomán alakult a hidépítő társaság és tervét Clark William angol mérnök készítette, míg az építést fivére Clark Ádám vezette (1838—48.) A 384 m. hosszú ritka alkotás két parti és két (49 m. magas) vízoszlopon áll s az egész hid ezen a négy oszlopon áthuzott négy óriásláncon jügg. Érdekes, hogy bizonyos mértékben specialitás a rendkívül merész konstrukcióju Erzsébet hid is, amely 290 m. hosszú, egyetlen nyílással hidalja át a Dunát, vagyis a Kontinens legnagyobb egynyílású lánchidja.

Pestre átsétálva, jobbfelől a tiszta stilusu Lloyd-palota, középtől a Főkapitányság, míg balfelől a Tudományos Akadémia palotáját láthatjuk. Stüler porosz építész terve szerint (1862—64.) Kivülről Wolf szobrai, belül Lotz freskói és Ligeti tájképei díszítik.

Az Akadémia uccán át jutunk el Budapest egyik legmodernebb terére, a Szabadságtérre, ahol nagyrészt a gyászos emlékü lerombolt „Újépület“-kaszárnya helyén egész sor köz- és magánpalota épült: a Nemzeti Bank, a Tőzsde, a Postatakarék, stb. palotái. Alig hiszi el, aki főképp ezt a teret és környékét

A Szahara kalmárja

Irta: Ifj. HEGEDÜS SÁNDOR

Az oázisból jöttünk vissza Biskrába. Szótlanul haladtunk egymás mellett Douglas barátom és én. Az út unalmas volt és hosszúra nyúlt, melyet az egyhangú környezet csak még lehangoltabbá tett. Az előttünk ügető arab egyszerre csak megállt. Én hálás pillantást vettem rá, mert a tevé járása nagyon kifárasztotta a derekamat. Az arab a sivatagba kémelt ezalatt, majd egy mozgó pontra mutatott, egy beduin volt, felénk közeledett. Douglas intett a vezetőnek, erre leszálltunk a homokra és bevártuk a beduint. Djela volt, ir barátom embere, aki vadászatait rendezte, az információkat beszerezte és a híreket hozta. Egy sas-keselyű pofájú sárga ember koponya, akinek nagy fehérséggel forogtak szemgolyói homloka alatt, ha valamit izgatottan előadott.

Nagyhamar utolért bennünket és föltárta izgalma okát.

— Dej el Ksabi jött meg!

— Ki az az ember?

— A Szahara nagy kalmára, aki minden zugát ismeri ennek a földnek! Jóban van a főnökkel, a franciákkal, csak úgy mint a kóbor rablókkal, akik meg-megrohanják koronként a békés karavánokat. Vesz, elad, cserebelél velük minden portékát és tud mindent, de mindent ami ott történik.

Mig ezeket mondotta, kezeivel hadonászott és hosszú ujjával majdnem az arcát megbökte az embernek, hogy szavai értelmét elhitesse az emberrel. Douglas ir hideg vérrel né-

zett emberére, aztán csak annyit mondott: Jól van! De Djela nem elégedett meg ezzel, mert újra kezdte hadaró szavával mondókáját:

— Estére bejön Biskrába, holmait megmutatja, van közte sok dolog, ami nagyszerű, ritka és páratlan!

De Douglas újra nem válaszolt, úgy látszik akarattal nem, mert ismerte emberét és tudta, hogy a közöny színlelése beszédre ösztönzi az arabot, hogy az érdeklődést felkeltse. Djela folytatta is beszédét és végre kibökte rejtett titkát: Uram, Dej el Ksabi kezei közt van El Adhim minden kincse. El Adhim pedig kirabolta a szultán kincstárát, mikor a háremből maga számára elrabolta Eladát. Azt a szépséges leányt, akinek egyik szeme kék volt és azzal nevetett, a másik barna mint a macskaké és azzal sirt és mindenkit elbűvölt és megbabonázott. De El Adhim elrabolta őt és elvitte minden kincsével a sivatagba és soha sem látta őket senki. De nem tudta meg senki hová lettek a szultán kincsei sem, mert felkutatni El Adhim rejtékét senki sem merete.

Djela nagy szemeivel ránk nézett és elhallgatott és aztán új lélekzetet véve folytatta:

— Ezek a kincsek Dej el Ksabinál vannak, ő valahol a sivatagban rájuk talált, de hogy hol és mikor, azt nem árulja el és egyszerre mind elő sem hozza, hanem mindég csak egy csomót, aztán ha eladta őket, akkor kerülnek ujak elő.

Erre a beszédjére a buzgó Djelának mosolyogni kezdtünk, mert annyira átlátszó volt, hogy nem kellett rá felelni sem, de hogy megnyugtassuk, megígértük neki, hogy estére megnézzük az ő vezetése alatt Dej el Ksabi kin-

ceit. Ezzel megint felültünk állatjainkra és 1 órai ut után beértünk Biskrába. Étkezés után, mikor a fekete kávé ittuk, Djela értünk jött. Az estebéd végére érve, már kint sötét volt és az afrikai csillagtábor újra ott pompázott a pálmák feje fölött. Gyönyörű, tulvilágian szép volt a látvány, mikor Djela vezetésével a sötét pálmák alatt mentünk a csillagos éjben, hogy felkeressük a legendás híru kereskedőt, Dej el Ksabit. Nem bántam meg, hogy hallgattam Djela hívó szavára mert az az esti gyaloglás abban a csodás környezetben mindenért kárpótol.

Végre egy kis arabházhoz értünk, mely félve lapult meg a nagyfejű pálmák alján és ekkor Djela az ajtóhoz lépett és valami zavaros arab nyelv keveréket kiáltott be rajta, kis vártatva belülről egy hang felett ép olyszerüképen, mire félre huzták az ajtó gyékény takaróját és mi beléptünk azon.

Ott ült százfónatu szőnyegén Dej el Ksabi. Burnusza hátra volt csapva fején és cigarettát sodort bent ujjával a gyér világításu szobában. Nagy szemeivel szurósan nézett ránk, mialatt Djela hadarva beszélt. Ksabi fölényes nyugalommal hallgatta a mi emberünk pergő beszédét, aztán tört francia nyelven felénk fordult: Kik vagytok? Douglas vette át a szót: Barátaid, akik hallották híredet és eljöttünk, hogy üdvözöljünk téged!

— Mi járatban vagytok? — kérdezte az arab.

— Oltalmad alatt megtekinteni egy-két csecsebecsét, melyeket a Szahara rejtélyes földjéről gyűjtöttél egybe!

látja, hogy ötven évvel ezelőtt egész Budapesten csak tizenhat négyemeletes ház volt és 1910-ben már hétszázhusz négy-öt emeletes ház állt.

A világháború megakasztotta a szomszédos Országháztér teljes kiépítését. Ennek főekessége a Parlament gótikus palotája (1883—1902.) Steindl Imre terve szerint. A háromrészes tagolt épület, amelynek közepén közös csarnok emelkedik (96 m. magas kupolával), 268 m. hosszú és 18 udvar, 27 lépcső, több mint száz terem van benne. Kétoldalt az üléstermek, a képviselőház és a ma nem működő főrendiházé. A dunaparti olvasó, társalgó és éttermek előtt különösen nagy oszlopos loggia húzódik.

A parlament oldalhomlokzata előtt kis parkban áll gróf Andrássy Gyula volt miniszterelnök és külügyminiszter lovas bronzszobra. Zala György díszmagyarban mintázta meg Andrássyt és a barokkstíliú márványalapzat egyik hosszoldalán mint a berlini kongresszus egyik vezéralakját is ábrázolja, míg a dombormű másik oldalán Fejenc József király koronázása látható.

Szemközt a parlamenttel áll a Földművelésügyi minisztérium egyszerű, nem is valami impozáns háza, odább pedig a Kuria palotája (ép. Hauszmann 1896.), amelyben főképp a Lotz-freskós és Stróbl-szobros (Justitia) grandiózus lépcsőház érdemel figyelmet. Néhány perc csak innen a Margithidig, amely a párisi Gouin Ernest és Társa terve szerint különös módon épült. Tengelye a Duna közepén 150° szögbe török és innen szárnyhid vezet a Margitszigetre. A hatives hid hossza 567 méter.

Budapest legszebb parkja a 62 hektár területű Margitsziget. Vegetációja meglepi az igényesebb idegeneket is. Nagy hotelja, új szanatóriuma, strandfürdője, modern sportpályái, 43,3 C° hőmérsékletű kénes vize, regényes sétahelyei nagyszámú közönséget vonzanak. Európában unikum a Sziget meleg víz-essése.

Pestre visszajövet a Lipótkörutra érünk amely a modern Nagykörut kezdőrésze. Balfelel áll a Vigaszínház (Fellneri és Hellerbarokk-épülete, 1896.) A Berlini téren, amely a Lipótkörutat a Terézkörutól elválasztja, kezdődik a Nyugati pályaudvar, De Serres szolid alkotása. A Terézköruton át jutunk el az Oktogon térre, illetve az Andrássy utra, melynek 44 méter szélességű vonalát sok kis magánpalota is szegélyezi és Budapest legnagyobb emlékműve az ezredéves *hemiciklusz* zárja be. Osz-

Erre csend lett, az arab cigarettáját szivta, majd kétszer tapsolt, mire félrehajtották a szomszéd szoba gyékényét és egy turbános fej kémlelt be hozzánk. Gyors szavak hangzottak, értelmét nem ismertük, de tudtuk, hogy intézkedéseket oszt. Pár perc múlva, belépett egy szolga és egy kendőbe burkolt tárgyat hozott és azt letette ura elé. Ksabi lassan kibontotta kendő burkából a dolgot és íme egy gyönyörű nyereg volt előtünk. Ezalatt a szolga újra megjelent és két hosszucsuóvű karabélyszerű pisztolyt tett elénk. A pisztolyok ezüst nyakuak voltak és drága kövekkel voltak kiverve. Kélet fantáziája ott csillogott mindenikének művészi kivitelében. Ez a szertelen fantázia, csak trópusi vidéken élhet fel, ahol a buja növényzet és a ragyogó nap együtt szövök a mesék szárait. El kell ismerni, mindenik meszeszerűen szép volt. Az arab meglepődéssel nézte csodálkozásunkat, bár nyugalmából mit sem engedett. És mikor elérkezettnek hitte az időt, megszólalt:

— Ezek El Adhim pisztolyai és a nyerge. Ebben a nyeregben ülve szöktette meg Eladát, a szultán leányát.

Ezzel elhallgatott.

— Eladó a nyereg? — kérdezte Douglas.

Az arab csak fejével intett, de a tagadó mozdulatban volt valami önrizetelt bántó kifejezés. Ujra cigarettát sodort és mikor már azt hittük, hogy elfelejtette a kérdést akkor szólalt meg:

— Hogy képzeled azt, te idegen, hogy pénz cserében a te kezébe adom El Adhim nyergét. Te, aki messze országból jössz, nem

lopai közt a nevezetes magyar királyok szobrai állanak s alattuk az iven széles domborműkoszoru az ezeréves történelem fontosabb jeleneteit ábrázolja. Fönt, a két ivszelet tetején a Béke és a Harc jelképes csoportja, lóvonta bigán, a harcokésztség és béke megszemélyesítői. Magasra nyulik Gábor arkangyal szobra s előtte Árpád fejedelem lovas alakja. A szobrokat Zala, Telcs, Róna, Kallós, stb. alkották s az építészeti részt Schikédanz tervezte.

Ez már a Városliget földje; néhány lépésre van a Tó a jégpályával, a modern, nagy Széchenyi fürdő; az Állatkert, a cirkusz, az Angolpark, a Millenáris Sportpálya, az Iparcsarnok, a Közlekedésügyi Múzeum.

Közvetlenül az ezredéves emlékműtől jobbra és balra áll a görög-renaissance stílusú Szépművészeti Múzeum (1906.) és a Műcsarnok (1894.), mögötte a különös gazdag Mezőgazdasági Múzeum, amely részben az ősi Vajdahunyad várának mintájára épült. Messzebb a Stefánia uton áll a Földtani Intézet, Lechner Ödön remek magyarstíliú palotája, a Vakok Intézete és az Erzsébet Nőiskola.

A Stefánia-uti korzó, sok vendéglő és kávéház teszi élénkké a Városliget 110 hektáros területét. Említést érdemel a ligeti szobrok közül a Mezőgazdasági Múzeum egyik udvarán Anonymus (Béla király névtelen jegyzőjének) szobra. Ligeti Miklós mintázta a kámzsás barátot; továbbá a Fővárosi Múzeum előtt, a Stefánia uton álló Rudolf-szobrot is, mely a szerencsétlen királyfit vadásruhában ábrázolja. Amerikai magyarok állították a Tó és az Iparcsarnok közt Whashington bronzszobrát, amely *Bezerédi* Gyula mintázása.

Hosszabb megtekintést érdemel Magyarország legnagyobb állami művészeti gyűjteménye, a Szépművészeti Múzeum. Maga a palota Schikédanz Albert terve szerint antikizáló stílusban épült s egyesítették benne a régi Országos Képtárt, a Nemzeti Múzeum képtárát és a Történelmi Arcképcsarnokot. Világnívóju metszet- és rajzgyűjteménye, régi és modern szobor- és kislasztikai gyűjteménye, valamint gazdag képtára nagyobb igényű hozzáértők figyelmét is ki tudja elégiteni.

A Szépművészeti Múzeumtól az Aréna uton át, ahol a szép Park — és közelében a szintén kiváló Liget-szanatóriumot látjuk — Vilma királyné útjára érünk. Ezt a kedves farsort is, amely szép rondeauba vezet, József nádor kezdte parkoztatni. Folytatása a Király uca, mely már sokkal keskenyebb vonalban keresztezi a Nagykörutat. Egyetlen nevezetes-

sége a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola, melynek homlokzatát az első direktor: Liszt Ferenc ülőszobra díszíti. A Nagykörut legimpozánsabb épülete a Royal-szálló hatalmas komplexuma.

Jobbra két perc alatt elérjük az Andrássy ut felső részét, amelyen legjelentősebb épület a tiszta olasz renaissance-stíliú Operaház (1875—85.), mely annakidején a világ egyik legtekélyesebb technikájú épülete és berendezése volt. Ybl Miklós remeke. Szobrait és freskó díszét csupa jeles magyar művész alkotta.

A Vilmoscsászár uton át a Tisza István uccába jutunk, mely két szép teret érint. Egyik a különösen frekvenált Erzsébet tér, melynek kioszkját részben a Nemzeti Szalón átalakított helyisége foglalja le. Budapest egyik legnemesebb minőségű szobra áll a tér tulsó felén: ő az anyák megmentője, Semmelweis orvosdoktor márványalakja Stróbl mintázásában.

Odább a modern paloták-környezete József-tér: közepén József-nádor bronzszobra.

Közel esik a Vörösmarty tér is, melynek disze Vörösmarty Mihály fehér márványszobra (1908.) A költő elgondolkozva hallgatja a lábánál összegyűlt énekét: a Szózatot. Kallós, Telcs és Márkus szép művétől jobbra van a földalatti villamos vasút végállomása s a szemközti Haas palota tulsó dunaparti szomszédja a Vigadó, amelynek épülete bizánci, mór és román elemekből vegyített stílus ellenére is összhangos alkotás. Fassl Frigyes építette (1859—65.) Kívül Alexy domborművei, belül Than, Lotz és Wagner freskói díszítik. Emeletén Budapest legnagyobb bál- és hangverseny terme, földszintjén a Menetjegyroda helyisége van.

Kezdve a *Dunapalotán*, Magyarország legnagyobb szállóit látjuk ezen a tájon, míg a rövid séta alatt, amely a főképp tavasszal és ősszel tarka, színes-eleganciájú korzón visz át, vissza nem érkezünk a Petőfi-téri hajóállomásra.

Venez: passer a Budapest!...

Olcsó bélyegek

50%-al a katalógus-áron alul egyes darabok- vagy sorozatokban kaphatók. Ugyanott sok szép magyar és német könyv eladó.

Közelebbi cím a kiadóhivatalban.

297-1-2

is tudod, hogy ki volt El Adhim és így nem tudhatod, hogy mily érték rejlik e réven e nyeregben. Te csak egy művészi munkát látsz magad előtt, de hogy mi történet tapad e nyereghez, azt nem is sejtethed!

Douglas megértőleg intett:

— Helyes a szó, Dej el Ksabi és szomjas fülekkel hallgatom azt!

Az pedig így folytatta:

— Mikor Eladát megszöktette El Adhim Salali felé menekült, hogy elérje Ahellakan-t, mert az volt az ő fészke. Az a környék a legjárhatatlanabb és homok örvény közt elvész az idegen. Ide vitte ő Eladát. A szultán szörnyű haragra lobbant és nagy volt az arany sulya, amelyet díjul tűzött ki El Adhim fejére. De fellelni őt nem tudta senki. Hogy hol tanýázik, azt sejtették, de az Ahellakan vad földjével biztos menedéket nyújtott részére. Ekkor eselhez folyamodtak. Az egyik karaván háromhölgyeket szállítottak Tinerkoug felé, mert tudták, hogy El Adhimot nagy vágy úzi, hogy háremét új nőekkel felfrissítse és ezért elindult a hárem-karaván a messzi Uinerkoug felé. De az El Golea-i nagy karaván uton lesben álltak és mikor könnyű csapatával ő előtört Tinerkoug felé, hogy a háromhölgyeket rabul ejtse, elzárták útját és a lovasság körül vette őt és a szultán parancsát követve szegény élve vették fogságba.

Büntetése szörnyű volt. Mig társait körülötte agyonlőtték, őt magát kivitték a Szaharába, beásták a homokba nyakig, mellé meg a lovát. Fejéről levették a burnuszt és az izzó nap heve valóságos megfőzte a koponyáját, kedvenc lova nézte végig szenvedését, ame-

lyik nyakig volt mellé ásva a homokba és napokig tartó rémes nyerítéssel verte fel a Szahara csendjét. A nyeret, a pisztolyokat és minden holmiját, amit csak megtaláltak, szétosztották a derék lovasság között, mely őt kére adta. Ezekből az emberektől szedtem őket aztán össze én nagy pénzekkel kenyerezve le őket!

Ksabi itt elhallgatott.

— És mi lett Eladával?

— Erről nem hallottam hírt, sem arról mi lett Ahellakamon levő fészkevel. Lehet, hogy fel se lették.

— Hogyan — kérdezte Douglas — nyoma sem lenne, hogy merre élt?

Az arab elgondolkodott:

— De igazad van, nyoma az van. Ugy mint a hajótörött, hajónak is van nyoma, mert hisz a tenger partra dob gyakran tárgyakat, melyek ismeretlen mélységből kerülnek elő. Gyakran jönnek hozzám beduinok a pusztából, érdekes és értékes dolgokat hozva magukkal. Ezek, igazad lehet El Adhim nyomai, melyeket a nagy Szahara, a homoktenger itt nálam partra dob!

— Szeretnék egyszer egy ilyet én is látni! — szölt Douglas.

— Nem bánom — felelt Dej el Ksabi — ha újra erre vetődik egy ilyen beduin, akkor izenek és légy majd a vendégem Allah nevében, most pedig ő vezéreljen haza!

Ezen szavakkal bocsátott el magától benünket, mi pedig a csillagos és ragyogó fényessége mellett szépen haza bandukoltunk a hallottak után, hotel táborunkba.

A kövezési vállalkozók felszólították a városi tanácsot, hogy 48 órán belül nyilatkozzék a kövezés rendezéséről

Valószínűleg megint ugyanazok a vállalkozók fogják megkapni a munkálatok elvégzését

A Magyar-ucca kövezése, amely annyi fejtörést és gondot okoz a városnak, most újabb fordulathoz jutott. Jelentettük már, hogy a kövezési vállalkozók nem hagyták szó nélkül a kövezés megszüntetését és erélyes akcióra készülnek a város ellen. Eltekintve attól, hogy Frank dr. és Szolarovics mérnökök rengeteg kiadásba bocsátkoztak, már saját reputációjuk érdekében sem hajlandók tudomásul venni a város intézkedését, amely a miniszteri rendeletre hivatkozva, szüntette be a kövezési munkálatok folytatását.

A vállalkozók tegnap közös átiratot intéztek a városi tanácshoz, amelyben 48 órán belül választ kérnek arra vonatkozólag, milyen módon óhajtja a város a kellemetlen ügyet likvidálni. Ellenkező esetben azzal fenyegetőznek, hogy kártérítési pert górdítenek a város nyakára.

A városi tanács nyomban válaszolt a vállalkozóknak, amelyben kifejti, hogy tekintettel a belügyminiszter és az építésügyi miniszter rendelkezésére nincs abban a helyzetben, hogy eredeti álláspontján változtasson.

Az érdeelt körök most kíváncsian várják az ügy további fejleményeit. Információink szerint a belügyminiszter nem fog különösebb

nehézséget támasztani az ügy likvidálása körül és valószínűleg csak a forma kedvéért ezuttal az építésügyi miniszter fogja kiírni a pályázatot, amelynek eredménye kielégíti majd a vállalkozókat is.

Az újabb árlejtésen ugyanis minden valószínűség szerint megint a mostani vállalkozókat fogják megbízni a kövezési munkálatok folytatásával. Ezzel azután meg lesz mentve a forma; az illetékesek kérdése, a város, a vállalkozók és a Magyar-ucca is, amely mai állapotában élénken emlékeztet egy hotentotta felü özvénylelőtti mellékuccájára.

Az egész ügy ugyanis az „illetékesek” kérdése körül forog s ez egy olyan veszedelmes téma a mai adminisztráció dzsungelében, hogy halál fia, aki nem alkalmazkodik hozzá. Nem a lakosság érdeke a fontos, hanem, hogy melyik hatóság legyen az, amely „parancsolhat”. Ennek az illetékeseknek köszönhetik a Magyar-ucca lakói, hogy a kövezés valószínűleg csak a jövő esztendő valamelyik napján fog megindulni, ha addigra nem sütik ki véletlenül, hogy nem is az építésügyi, hanem inkább a szociálpolitikai miniszterhez tartozik a kerület és bazalt bonyolult és agyonhalgatott problémája.

Bizalmat szavaztak Briandnak

Szombaton hajnalban fél öt órakor 22 szavazati többséggel elfogadta a francia kamara a kormány pénzügyi programját

Párisból jelentik: A kamara reggel fél-öt órakor fejezte be, a kormány pénzügyi programja tárgyában előterjesztett interpellációk tárgyalását. A kamara elfogadja Astier, Accambrai és Montigny képviselők következő szövegű napirendi javaslatát: A kamara tudomásul veszi a kormány kijelentését, bizalommal várja, hogy a kormány az állam hitelét és pénzügyeit újra helyreállítja és a valutát stabilizálja.

A bizalmi kérdés felvetése után, a napirendi javaslatot 269 szavazattal 247 szavazat ellenében elfogadták. A kormány tehát 22 szavazati többségben maradt. A szavazás után Cailiaux pénzügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett elő, a kormánynak megadandó felhatalmazásról. A javaslatot a jövő kedden fogja képviselni a pénzügyi bizottság előtt. A szavazás után a kamara csütörtöki ülésezését

A noviszádi kamara diszelnökének

akarják megválasztani hívei Miroszávjevics Kosztát

A kereskedelemügyi miniszter döntése, amelyet tegnapi számunkban ismertettük és amely rendet akar teremteni a kamarában dúló harcok ügyében, nem sok eredménnyel bízik, mert Miroszávjevics hívei nem akarnak megnyugodni és a miniszter intézkedése miatt annyira kiélesedett a helyzet, hogy a kamara választmányának mai ülésén viharos jelenetekre van kilátás.

Megirtuk tegnap, hogy Miroszávjevics Koszta hívei küldöttséget akartak menesztetni a kereskedelemügyi miniszterhez, de a küldöttség ismeretlen okokból nem utazott el. Később azonban mégis megváltozott a helyzet annyiban, hogy 18 tagú küldöttség utazott Beogradba. Krajacs dr. délelőtt 9 órakor fogadta a noviszádi küldöttséget, amely elsősorban hosszabb ismertetésben okolta meg panaszát Miroszávjevics miniszteri biztos ellen. Az elhangzott panaszok után a miniszter kijelentette, hogy a noviszádi kamarai állapotokról részletes információkat szerzett. Nem akar vitába bocsátkozni az urakkal, hanem kizárólag a törvény szellemében óhajt eljárni. A szükséges intézkedéseket már megtette s ezeket Krpán kamarai referens fogja ismertetni a küldöttség tagjaival. Ami pedig a miniszteri biztos ellen felhozott vádakot illeti, a miniszter felszólította a küldöttséget, hogy terjesszen be egy írásbeli jelentést, amelyet azután illetékes helyen meg fogják vizsgálni.

A miniszter rideg válasza rendkívül kellemetlenül hatott a küldöttség tagjaira s Miroszávjevics Koszta elkeseredetten fakadt ki a miniszter válasza ellen. Hivatkozott érdemeire és közigazgatási tevékenységére s azzal fejezte be beszédét, hogy ezt a bánásmódot nem „érdemelte meg”.

— Most nem érdeméről van szó — válaszolta a miniszter, hanem arról, hogy szigorúan a törvényekhez kell alkalmazkodni. Ezt pedig a kamara választmánya nem tartotta be. Két jegyzőkönyv fekszik előttem, amely teljesen különbözik egymástól. Az egyik jegyzőkönyvet maga Miroszávjevics Koszta szerkesztette, a másikat Tatalovics kamarai tisztviselő. Miután a két jegyzőkönyv között lényeges eltérések vannak, az ügyet az államügyészhez terjesztem fel, mert nem fér kétség hozzá, hogy az egyik jegyzőkönyv hamisítvány.

A küldöttség egyik tagja erre kérlelni kezdte a minisztert, hogy Miroszávjevics személyére való tekintettel, tekintse el a további lépésekről.

— Már megmondtam — válaszolta a miniszter — hogy most nem személyekről és érdemekről, hanem kizárólag a törvény betartásáról van szó.

A küldöttség ezek után nyomott hangulatban eltávozott. Miroszávjevics Koszta és a küldöttség két tagja Krpán kamarai referens szobájába vonult, ahol Kipán miniszteri tanácsos ismertette a miniszter rendeletét, amely szerint a kamara vezetőségét felmentik és az ügyek további vitelével Koszics Mirkó kamarai főtitkárt bízzák meg.

Miroszávjevics Koszta éles hangon tiltakozott a kamarai autonómiát sértő intézkedés ellen és haragosan távozott a referens szobájából.

Mint értesülünk, a kamara egy része mai ülésén Miroszávjevics Kosztát diszelnökké akarja választani, ami természetesen csak akkor fog bekövetkezhetni, ha a többség ehhez hozzájárul.

Ahol az arany a földön fekszik

Caracasa (Venezuela), június. Az európai ember általában nagyon keveset tud Venezueláról. Egy-egy újságcikkben, ha a kezébe kerül, amelyben erről a déliamerikai országról van szó, gyakran olvashatja, hogy Venezuelának rengeteg baja volt saját pénzügyi ügyeivel, mindamellett mezőgazdaságilag gyönyörű fejlődésen ment keresztül s a köztársaság pénzügyisége, a bolívar egyenlő nivón áll a dollár értékével. Venezuela gazdasági föllendülését a köztársaság elnökének, Gomes tábornoknak köszönheti, aki helyes politikával hatalmas külföldi tőkét vonzott az országba a földben rejtőz mélyreható tömegű ásványi értékek kiaknázására.

Venezuela ma már Délamerika legjelentősebb petroléumtermelő országa, de 1,538 300 négyzetkilométeres területén nemcsak kőolaj található szinte kimeríthetetlen mennyiségben, hanem — és ez talán még kevesek előtt ismert körülmény — földje aranykincsekben rendkívül gazdag.

Rengeteg aranyérc van Venezuela egyes tartományainak földjében, de a legnagyobb tömegben a venezuelai Guayanában található s itt különösen az Orinoco folyó déli területein vannak gazdag aranymezők. A kibányászott aranyat az Orinoco szállítják egészen Portof-Spain-ig, ahonnan 18 nap alatt hozza a hajó az aranyrakományokat Európába. A legértékesebb aranyat tartalmazó területek nagysága meghaladja a 80.000 négyzetkilométert. Ez a terület, nomen est omen: „Eldorado” nevet viseli és már 1871-től 1895-ig, amikor a bányászati viszonyok igazán nem voltak még rózsásak erre felé, 600 000 méterhátszát termeltek itt ki.

A venezuelai Guayana Mocupia nevű folyócskájának partjai szinte mesebeli gazdagságnak az aranykincsekben. Ez a folyó olyan vidéken folyik keresztül, amelynek minden talpalatnyi földje aranytartalmú. Az arany szinte a földön fekszik, mert sűrűn föllépi, nagy erejű tropikus esőzések kimossák a talajból ezt a nemes fémeket. A Mocupia terület aranykincsének értékét még megközelítőleg sem lehet fölbecsülni. Tapasztalt szakértők, mint Bernard Bernet, Breakell és Hackney kijelentették, hogy ennek a vidéknek az aranykitermelése gazdaságához képest olyan csekély, hogy nyugodtan mondható teljesen érintetlen területnek.

Ha tekintetbe vesszük, hogy eddig milyen módon termelték ki az aranyat a földből, igazat adhatunk a szakértők kijelentésének. Eddig csak primitív módjait ismerték itt az aranybányászatnak. Az aranyásók legtöbbszörre kéthárom méter mély ciszternát ástak és úgy szedték ki az aranyat a földből, vagy pedig a Mocupia aranytartamú homokjából ásták ki a nemes ércet.

Valójában ez a vidék messze felülmulja Észak-Amerika aranyban gazdag vidékeit. A most egyre nagyobb számban alakuló társaságok a modern technika eszközeivel fognak hozzá a nagy kincs kitermeléséhez.

A kath. Olvasó- és Gazdakörben
(Epres ucca 18) ma este fél 9 órakor

A kicserélt vőlegény
3 felvonásban

TÖLGYFAPARKETTÁK
mindenfélé minőségben,
HORNYOLT TETŐCSERÉP,
valamint
1a SZERÉMI TŰZIFÁK
állandóan a legolcsóbban kaphatók a
DRVARSKO INDUSTRIJSKO D.
FAIPARI TÁRSASÁG
FATELEPÉN
Telefon: 208. **NOVISAD** Örmény-ut
a vasúti hidhoz vezető úton, az ujonnan épülő
tözsdepalota mögött.

A cattaroi flottalázadás 1917-ben

Aki tizenegy társával együtt életben maradt a cattaroi vértörvényszék ítéletének végrehajtása után

Széles mellű, erőteljes férfi áll előttem, Bartha Károly, a kabátján még keresztülizzadnak az osztrák-magyar tengeri haderő egykori matrózáinak izmai, noha fakó arca, fáradt tekintete olyan szenvedéses mult, olyan lelki megrázkódtatások nyomait viseli magán, aminek emlékét kevés ember hordja magában a földtekén.

Tizenhat évvel ezelőtt...

— Tizenhat évvel ezelőtt vonultam be katonának — beszéli élettörténetét Bartha Károly — és a háború kitöréséig Cattaróban teljesítettem szolgálatot, mint buvár. Ekkor azonban az U 14 német tengeralattjáróra rendelték és a Dardanellákban vettem részt a legveszélyesebb hadműveletekben, míg 1915-ben vissza nem vezényeltek Cattaróba, ahol egész az 1917-iki lázadásig szenvedtem a minden más katonai szolgálat szigorát felülmúló tengerészélet kemény megpróbáltatásai alatt.

— Tizenegy nagy naszádból, hat futárhajóból és 27 tengeralattjáróból állott a flotta, amely a cattaroi öbölben állomásozott az Öreg Novara nevű vezérhajóval, amelynek a legénységéhez tartoztam én is. Aki ismeri a tengerészetet, az nem fog csodálkozni azon, hogy a háború harmadik esztendejében belefáradtunk a küzdelembe, a nélkülözésbe, az örökös készenlétbe és halálveszedelembe s elhatároztuk, hogy fellázadunk és végetvetünk a háborúnak.

— Rövid idő alatt az egész kikötő legénységét bele sikerült vonnunk a forradalmi szervezetbe, ami annál könnyebben ment, mert a tisztikar jórésze csehekéből és délszlávokból állott s a legénység is túlnyomó részben olyanokból volt összetéve, akik már nemzetiségük-nél fogva is kívánatosnak látták a háborúnak forradalmi uton való befejezését.

— A felkelő szervezkedés vezére az én tudomásom szerint éppen az Öreg Novara hajóskapitánya, egy cseh származású tiszt, akinek azonban elfeledtem a nevét. A lázadás kitörésének napját is ő állapította meg a tisztitanácssal, mely azután az altisztitanácssal közölte ezt s ennek útján szerzett tudomást róla maga a legénység.

— Természetesen a cattaroi szervezkedés nem lehetett izolált jelenség. Összeköttetésben állottunk a pólai és fiumei kikötőben állomásozó flottákkal is s azokkal egyidejűleg szándékoztunk felhuzni az árbocokra a lázadás zászlaját.

— Sajnos, ebben megakadályozott bennünket az árulás. Ezekben a napokban lesz kilec esztendeje a borzalmas küzdelemnek, melyben vállalkozásunk véres befejezést nyert. 1917 július 15-én tengeralattjárónaszád vitte a hirt Pólába, hogy 16-án reggel hat órakor megkezdődnek a lázadó hajók hadműveletei. Tökéletes rendben, mindenre elszántan vártuk a sordöntő pillanatot, s az éjjeli órákban főlröpültek az árbocokra a forradalmi zászlók: vörös kör fehér alapon...

— Allig pirkadt azonban, megjelentek az első vizalatti naszádjaink és hozták a hírt, hogy el van árulva minden. Eleinte nem akartunk hinni a jelentéseknek, de hajnali négy órakor feltűntek a láthatáron a lefegyverezésünkre küldött hajóraj árbocai az osztrák-magyar tengeri haderő színeivel. A hatás leirhatatlan volt reánk, hiszen valamennyien biztunk vállalkozásunk sikerében, annál is inkább, mert bolgár és orosz flottaegységek támogatását is vártuk. De az első megrettenés után hamarosan visszanyertük lélekjelenlétünket és az élet-halál küzdelem tudatával láttunk munkához valamennyien.

Horthy tengernagy parancsot kap

— Önök tudják, hogy a büntető hajóraj parancsnoka Horthy Miklós volt — folytatta Bartha — akit az „Uj Novara“ fedélzetén küldtek az „Öreg Novara“ megfékezésére... Szikratáviróval adta le a felszólítást, hogy adjuk meg magunkat, mi azonban erre ágyuló-véssel válaszoltunk. Ekkor hihetetlen erővel tört

ki a harc, amely másnap estig szakadatlanul tombolt. Azonnal éreznünk kellett, hogy tulerővel állunk szemben, mert Mikinek (Ugy nevezte volt admirálisát a főkelő matróz) török és német egységek is rendelkezésére állottak, úgy, hogy lassan lassan be kellett látnunk a küzdelem tarthatatlanságát. Összes ágyunk az olvadásig áttűszedtek a szüntelen bombázásban s a legénység félholtra csigázottan rogyott le az ágyuállások mellé... Végre este félhétkor fehér zászlók lengtek a lázadó flotta árbocain.

— Sohasem felejttem el azt az érzést, amellyel fegyvertelenül, megaláztatva a partra vonultunk. Azt hittük ugyan, hogy kegyelemben részesülünk, mert a megadásnak tudomásunk szerint ez is feltétele volt, de gondoltuk, a legjobb esetben is fogságra ítélnék bennünket, ami még a háború szenvedéseinél is borzalmasabb. Es ez nehezítette lépteinket, midőn végigdobogtunk a hidon, amely a partot a fedélzettel összekötve ingott-rengett alattunk.

— A büntető expedíció matrózainak hármassorfalra zárta el a térséget, a víz s a legközelebbi erőfala közt. Közülük állítottak fél hosszú sorban minket, az 1215 zendülőt s mögöttük csendesen horgonyoztak az elhagyott hajók, melyekre a nyílt tenger felől Horthy-hajóiraja örködött. Ott állottunk a kimerültség és a rossz sejtjelem súlyával testünkön és lelkünkön csaknem valamennyien, akik épségben maradtunk a harc után. Mert vajmi kevesen voltak azok, akik tengeralattjárókon idejelenkorán el tudtak menekülni. Köztük volt a zendülés tulajdonképeni szervezője is, a cseh Schiffs-kapitán.

Megtizedelés

— Már esteledett, mikor kihirdették, hogy a röglönitélő bíróság törvényt ült felettünk és ítéletét azonnal végre is hajtja olyképpen, hogy zendülésünkért megtizedeli sorainkat... Es már láttuk is az egyre növekvő sötétben, amint az erőfala elé, egymástól néhány lépésnyire négy csoportokban fegyveres matrózokat állítanak fel... Tudtuk, reájuk vár a feladat, hogy a halálos golyókat röplítsék azokba, akiket sorban tizediknek jelöl a sors.

— És megkezdődött a halálraítéltek kiválasztása. Egy-kettő-három... tíz. Egy halott. Egy-kettő-három... tíz. Két halott. Es így tovább. A tizedik kilépett a sorból és vitték egyenesen a kivégző katonák négyes csoportja elé, ahol kisvártatva ropogni kezdett a halál sortüze. Már több mint tíz dördülés rezegtelte meg a velőt is bennem, mikor közeledett hozzám a tizediket kiválasztók közönyös csoportja. Jobbról-balról éreztem, hogy bajtársaim remegnek a halál irtózatában, én azonban mindenre elszántan vártam, aminek jönnie kell. „Meglásátok, suttoztam, én leszek a tizedik“ — s néhány percre rá már vállamon éreztem a számoló altiszt kezét: „Zehn, vortreten!“

— Aztán felállítottak a várfal előtt és kötetlen szemmel vártam a halált. Emlékszem, már egészen sötét volt: fél kilenc lehetett. Csak a négy katonát láttam tisztán magam előtt, mögöttük sűrű tömegek, aztán néhány színes kikötőlámpás, a hajók körvonalai és leghátul a tenger fekete vize, amint az ég sötétjétől elválasztja egy világos árnyalat... Ezt azért tudom ilyen pontosan, mert emlékszem, az volt az utolsó gondolatom, hogy ime így látom utoljára az életet.

... Aztán iszonyu ütést éreztem a lábamon, mire megintogtam, majd esésemben még egy nyilaló fájdalom és aztán nem tudom, mi volt.

— Arra eszméltem, hogy valaki melletttem térdel és azt mondja: „A szíve ver, még él“. Most vártam a kegyelemlovást, de ez nem következett be. Egy szanitéc-katona hordágyra tett s ő mondta nekem, hogy akik életben maradtak négy golyó utjával a testükben, azoknak a halálát a vértörvényszék nem kívánja többé...

Élő a megroncolt testtel

— Később értesültem, hogy a 134 halálra küldött matróz közül 14 maradt életben velem.

Én két golyólvéssel a lábamban, kettővel a tüdőmön át egy boszniai kórházba kerültem, honnan a bécsi sebészeti klinikára szállítottak el. A sebeimet behegezteszték, de az idegeim tönkre voltak téve.

Portugáliában tegnap is államcsiny volt

Lissabonból jelentik: Gomez Costa tábornokot tegnap államcsinyvel megbuktatta Carnona tábornok, aki néhány nappal ezelőtt még tagja volt a Gomez kormányának. Uj kormány alakult, amelyben Carnona tábornok a miniszterelnökség és a hadügyminisztérium vezetését vállalta. Pénzügyminiszter lett Cortez tábornok, külügyminiszter Bottencourt Rodriguez. A különböző külügyi képviselők visszahívásáról még nem döntött a kormány.

Bacher ügyében folynak a kihallgatások

Budapestről jelentik: Auer ügyész ma délelőtt maga elé rendelte Bacher Emilt, akivel az ügyész jelenlétében védője Gál Jenő dr. is beszélgetett. Az ügyész kijelentette, hogy a bíróság ma is ki fog adni hivatalos jelentést és ebben tájékoztatja a közvéleményt az ügy állásáról. Az ügyészség egyébként ma délelőttre ismét több tanút idézett be kihallgatás céljából. Ma délelőtt megkezdtek az angol bank központi képviselőjének kihallgatását, a fouthölcsön közleményeire vonatkozólag. A védőknek arra vonatkozó előterjesztésére nézve, hogy Bacher Emilt helyezték házi őrizetbe, most már rövidesen dönt az ügyészség. Beavatott helyen rendkívül érdekes fordulatot jelentettek a Viktoria malom helyzetének. Amikor a Molinum megkezdte működését, kitűzött célja elsősorban a Viktoria vagyonának értékesítése volt. Ugy alakult azonban a helyzet, hogy az értékesítés, a rossz gazdasági viszonyok miatt sok akadályba ütközött. Most arról értesítenek, hogy a Viktoria érdekeltségüket az angol hitelzők hajlandók átvenni.

Minnich Károly orvosszakértő ma ismét megvizsgálta Bacher Emilt és előrehaladott érlelmeszedésre és neuraszténijára való tekintettel Bacher házi kezelésbe való vételét tartja szükségesnek.

Jöjjön Budapestre!

Budapesti és balatoni fürdők vendégei a magyar vasúton 50% kedvezményt kapnak.

CONTINENTAL SZÁLLODA

Budapest, VII., Dohány-ucca 42. (Hungária-fürdő épületében). Modern comfort! Mérsékelt árak!

Dr. GRÜNWARD SZANATÓRIUM

BUDAPEST, VII., Vilma királyné-ut 15. szám.

LIGET SZANATÓRIUM

Legmodernebb gyógyintézet gyomor-, bélbetegek, szív-, vese-, cukorbetegségekre. Vizgyógyintézet. VI., Nagy János (Benczur-u.) ucca 47. sz.

Dr. PAJOR SZANATÓRIUM és VIZGYÓGYINTÉZET

Budapest VIII., Vas-u. 17.

PARK SZANATÓRIUM

Legtökéletesebb sebészeti gyógyintézet, szülészeti osztály, urológia, hólyag, prostata, vesebetegek kezelése. Röntgen. VI., Aréna-ut 84. sz.

ROYAL NAGYSZÁLLÓ VII., Erzsébet-körut 45-47.

Világnyóju és szolid! Budapesti és más magyar fürdők látogatói 50% kedvezményt kapnak

SVÁBHEGYI SZANATÓRIUM

Klimatikus, diétás gyógyintézet bel és idegbetegek részére. Nap- és légfürdők. I., Báró Eötvös-ut 12.

SZENT GELLÉRT

GYÓGYFÜRDŐ ÉS SZÁLLODA, BUDAPEST.

Legmodernebb berendezés! Mérsékelt árak!

SZENT MARGITSZIGET

A Duna-folyam gyöngye. 150 holdas park. Nagyszálló. Sanatórium. Magyarország legmodernebb üdülő- és gyógyintézete. Kénes és szén-savas gyógyfürdők köszvény, reuma és idegség ellen. Thermal strandfürdők.

BALATONFÜRED

Legmodernebb fürdők, „szívbeteg Mekkája“

Engedelmet kérek

de a kompetencia kérdése mégis csak a leg-
égetőbb problémák közé tartozik. Ne tessék
haragudni, hogy a Magyar-ucca kövezése nem
tartozik a város kompetenciája alá és ne tes-
sék felháborodni, hogy az ügy rendezése a
belügyminisztérium fenhatósága alá esik. Igaz
ugyan, hogy a Magyar ucca a városnak egyik
hozzátartozó függeléke, de aki ismeri az állam-
berendezés technikáját, annak tudnia kell,
hogy a város az állami közösség egy része,
egy organikus szépséghibája, olyasféle, mint a
„minden lében kanál”, avagy kockacukor a
Meini-féle kávéban.

Tessék már egyszer beilleszkedni a kom-
petencia utvesztőjébe és ne tessék miúgy dör-
nogni, ha az urak Beográdban összevesznek,
hogy valamelyik ügy kinek az illetősége alá
tartozik. A Magyar-ucca — véleményem szer-
int — nem is az építésügyi miniszterhez, ha-
nem igenis a külügyminiszterhez tartozik. A
Magyar-uccát magyarok lakják, miután pedig
a magyarok Magyarországból, tehát külföldről
származnak, a Magyar-ucca kövezéséről is a
külügyminiszternek kellene gondoskodnia.
Neptuni konvenciókkal kellene biztosítani a
Magyar-ucca kövezését, esetleg a nagyentente
diplomáciája segítségével a genfi népszövet-
ségeen szóvá tenni a bonyolult problémát.

Igaz viszont, hogy a kompetencia alap-
ján a Magyar uccát mai állapotában a tenge-
részeti miniszterhez kellene utalni, mert a ten-
gernyi sár és a lakosság uszógyakorlati fel-
tételül a tengerészeti reszortjába utalják az
égető kérdést. A szociálpolitikai miniszter el-
lenben abból a szempontból vindikálhatja ma-
gának a kompetenciát, hogy a Magyar-ucca
lakói politizálnak, már pedig a politizálás a
szociálpolitika politikája.

Közös megegyezés hiányában a föld-
művelésügyi minisztériumot juttatnám eszébe
az illetékes köröknek. A földművelésnek ugyanis
a földet kell művelnie, mivel pedig a Magyar-
uccai föld meglehetősen műveletlen, mert
megkoppasztották, a keramitkockákkal való
megművelés a földművelési minisztérium köte-
lessége. Igenám, csakhogy a kövezés pénzbe
kerül, tehát a pénzügyminisztériumnak kell
rendelkeznie felette. De csak akkor, n ondaná
valaki, ha az erdő- és bányügyi minisztérium
nem emel kifogást ellene, mert a Magyar-
uccába tévedt idegenek több ízben fakadtak
ki a félbenmaradt kövezés láttára:

— Szent Isten, hol vagyunk, erdőben
vagyunk?

Igy azután a Magyar-ucca kövezése vé-
gigíjhatná az összes kompetenciákat, valahol
végre mégis csak ottragad és a miniszter-
tanácson Uzonovics felszólalása után bizonyára
kiderül, hogy a Magyar-ucca kövezése a had-
ügyminiszter illetékessége alá tartozik. Ez eset-
ben azonban gránit helyett gránitkockákkal
kellene kiköveztetni. K. A.

1926. Július 11. Vasárnap

Római katolikus: *Pius*. Protestáns: *Lili*.
Görög keleti: (*Jun. 28.*) *Cirus*. A nap kel
reggel 4 óra 13 perckor, nyug: 19
óra 57 perckor. A hold kel 5 óra 24
perckor, nyugszik 21 óra 7 perckor. Apolló
mozi: Rin-Tin-Tin.

Időjárás: (A petrovaradint katonai meteo-
rologiai állomás jelentése) A szelek álta-
lában gyengék voltak, eső csak Németor-
szágban és O'aszországban volt. A hő-
mérséklet nálunk emelkedett, máshol esett.

Időjárás: Az idő állandósul, erős sze-
lek csak északnyugaton lesznek, a hőmér-
séklet emelkedni fog. Noviszádon szép idő
várható, gyenge széllel, 18—30 C hő-
mérséklettel.

Ujabb áradást jelentenek Bécsből

A Duna eléri az egy hét előtti magasságot

A naponkénti felhőszakadások mindig
ujabb és ujabb vízmennyiségeket zudítanak a
Duna mellékfolyóiba, úgy, hogy a magas víz-
állás tartósan látszik. Pénteken Nyugatmagyar-
ország egész területén felhőszakadás volt, úgy,
hogy a Száva ismét áradni fog.

A Duna nálunk továbbra is árad és min-
den bizonnyal el fogja érni az egy hét előtti
magasságot. A tegnapi vízállás a következő
volt: Apatin 738 (+8), Bogojevo 734 (+1),
Vukovár 634 (+8) Palánka 648 (+8), Novi-
szád 618 (+5). A Tisza, Dráva és Száva apad
néhány nap óta, félő azonban, hogy rövidesen
ismét áradnak. A Duna mentén a gátak min-
denütt nagyon megrongálódtak. Különösen Ba-
ranyában nagyon veszélyes a helyzet, ahol a
víz további emelkedése újabb 24000 holdat fe-
nyegyet elöntéssel. A védelmi munkálatokat fo-
kozott mértékben végzik, mert a mostani emel-
kedés sokkal veszélyesebb az eddiginél, miután
a gátak ellenálló képessége erősen csökkent.
A Duna valószínűleg csak hétfőn fog kulmi-
nálni Noviszádnál és ismét eléri a 630 centi-
méteres vízállást.

Katasztrófális esőzések és áradások Dél-szerbiában

Skopljéból jelentik: Csütörtökön és pé-
nteken óriási felhőszakadás zúdult egész Dél-
szerbiára, amely rengeteg károkat okozott. A
Vardár és a többi folyók kiáradtak és teljesen
elöntötték a szántóföldeket. Az ár több hidat is
magával sodort. A skopljei járásban borzasztó
zivatar tombolt, amely halálos rettegésben tar-

— A noviszádi Kath. Olvasó- és
Gazdakör, kitűnő műkedvelői ma vasárnap
este fél 9 órai kezdettel, a Kör saját helyisé-
gében, kedvező idő esetén, az udvarban ujon-
nan épített nyári színpadján leadják. Monostori
Károly „A kicserélt völgyén” (Ujolsó kenet)
című 3 felvonásos, énekes népszínművét, melyre
a kör tagjait és azok vendégeit tisztelettel meg-
hívja a rendezőség. Jegyek délután 6 órától
kaphatók.

— Márton Mátyás kanizsai preláts
aranyisége. Pénteken ünnepelték meg Már-
ton Mátyás sztarakanizsai preláts pappá
szentelésének ötvenedik évfordulóját. A Vajda-
ság minden részéből felvonult a katolikus
papság a jubileumra. Az aranyiság főpap
fényes papi segédlettel tartotta meg a misét,
amelyen az evangéliumkor, Virág István horgosi
plébános mondott emelkedett szentbeszédet
a papi hivatásról. A mise alatt Szommer Károly
vezetésével a kanizsai iparosdalárda adott elő
régí egyházi dalokat. Szentmise után a pap-
ság ünnepélyes körmenetben kísérte vissza a
jubiláns parochiára, ahol diszebed volt. Az
ebéden felolvasták Budánovics Lajos apostoli
adminisztrátor és a jubiláns kül- és belföldi
tisztviselőinek üdvözlő táviratait és leveleit. Az
ebéden Tumbász István pápai kamarás, Fátih
Ferenc noviszádi apát-esperes, Petrányi Ferenc
dr. becsei apát, Gózon István zentai prépost,
Mickler Ferenc moholi apát, Drozdik Imre
adaí, Hegedüs Lénárt bajmoki esperes és a
bácskai egyházmegye ötven papja vett részt.
Tegnap Kanizsa községe ünnepelte a főpapot.

— A noviszádi Jelzalogbank történt
sikkasztás. Az Állami Jelzalogbank központja
által kiküldött vizsgálóbiztos pénteken délután
megkezdte a vizsgálatot a noviszádi fiókban,
hogy megállapítsa mennyi kárt okozott a volt
pénztáros, Szmailovics Szalih. A vizsgálat még
nem nyert befejezést. Szmailovics Szalihot teg-
nap átkísérték a noviszádi ügyészség fogházába,
ahol előzetes letartóztatásba helyezték.

— Ma délelőtt fél 11 órakor lesz a
Juda Makkabi Sportclub sportmatiméja az iz-
raelita hitközség (Futoski put) disztermében.
Az egyesület vezetősége ezuton is meghívja az
érdeklődőket a matinéra, amelyre a belépés
díjtalan.

— Terjed a newyorki sztrájk. New-
yorkból jelentik: Az erőművek munkásai csat-
lakoztak a földalatti vasutak személyzetének
sztrájkjához.

totta a lakosságot. Vraska, Ravan, Gober és
Gradovica falvak teljesen elpusztultak.

A Szkoplye—Gyevgyelia vasuti vonalon
az ár elöntötte a vasuti töltést. A vonatok nem
közlekedhetnek. Zelenikovóban az áradás foly-
tán három ház elpusztult és a lakosság csak
nagynehezen menekült a haláltól. Szusevóban
teljesen tönkrement a termés. Szeravatban az
ár magával sodorta a községi legelőn levő
szarvasmarhákat.

A szerbiai Szvriljigben teljes 3 órán át
pusztított a felhőszakadás. A Timok folyó szinte
pillanatok alatt kiömlött és nagy területeket
árasztott el. Az esőzés óriási károkat okozott a
termésben és elpusztította Zseljevo, Belo Inje,
Gyurinci és Prekonoge falvakat.

A hatodik árhullám

Budapestről jelentik: A hetek óta tartó
árvíz lefolyása még mindig nem ért véget. Ma
már a legutolsó 25 nap alatt a hatodik árhul-
lám indult meg a Duna felső szakaszán. Az
ujabb árhullámnak, a budapesti vízállásra vár-
ható hatása most még számontevően nem áll-
pítható meg, de bizonyos, hogy a tegnap óta
észlelt csekély 3 centiméteres apadást, már a
jövő hét elején újabb áradás váltja fel és az
alsó rakpartok, valamint az árusítóbódék to-
vábbra is víz alatt maradnak. A mai jelenté-
sek szerint Bécs felett árad, Bécs és Budapest
között apad, lejjebb pedig ismét árad a víz.
Ma reggel Budapesten a vízállás 600 centimé-
ter volt. A többi folyón nincs változás.

— Önnek nincs szüksége arra, hogy
gyomor- és bélbántalmi miatt állandóan szen-
vedjen, amikor köztudomásu, hogy a világhírű
és legelsőnek elismert **IGMÁNDI** keserűvíz
azonnal megszünteti a fenti bajokból eredő
fejfájást, csökkenti a vérnyomást az agyban és
meggátolja az érlemezésedet. Emésztési zava-
roknál éhgyomorra már fél pohár langyos
IGMÁNDI keserűvíz elegendő. Kapható kis és
nagy üvegben. Főlerakat: „Mineralija”, Novisad.

— Megrágalmazta a titeli szolgál-
bírot. Ferenci Juliska 18 éves titeli cseléd-
leány feljelentést tett Milics Sándor szolgabíró
ellen, hogy az merényletet követett el ellene.
A bíróság előtt azonban semmivel sem tudta
igazolni állítását, ezért Milicset fel is men-
tették. Milics most rágalmazás miatt feljelen-
tette Ferenci Juliskát a titeli járásbírószágon,
amely tegnap 2 havi fogházra és 500 dinár
pénzbírságra ítélte a leányt.

— A párisi gyorsvonat karambolja.
Párisból jelentik: A párisi gyorsvonat a
serquignyi pályaudvaron összeütközött egy te-
hervonattal. Öt kocsi összezúzódott és több
ember súlyosan megsebesült. A szerencsétlen-
ség oka a váltóállító, aki elmulasztotta a váltót
beállítani.

— Szabad-e az angol minisztereknek
üzleteket kötni? Londonból jelentik: A kép-
viselőház holnap fogja tárgyalni azt a kérdést,
vájon megengedhető e, hogy a kormány tagjai
valamilyen üzleti vállalkozásban részt vegyenek.
Azt hiszik, hogy a kormány hozzá fog járulni
ahhoz a határozathoz, amely kimondja, hogy a
kormány hajlandó ugyan egy vizsgálóbizottság
kikötéseinek alávetni magát, de csak abban az
esetben, ha a vizsgálat nem nyugszik tervszerű
rágalmazáson és meggyanúsításon.

— Pusztító felhőszakadás Hamburg-
ban. Hamburgból jelentik: Tegnap este tíz
órák a város keleti részén súlyos felhőszak-
adás pusztított. A víz méternyi magasságban
öntötte el az utvonatokat tízenegy ucca telje-
sen víz alá került. A villamosforgalom teljesen
szünetel.

UTIKOFFEREK és NECESAIREK BŐRÖVEK

NŐI KÉZITÁSKÁK

a legnagyobb választékban, a legjobb minőségben
és olcsóbban mint bárhol, kaphatók

F. DIETRICH, Novisad, Kr. Petra u. 30.
Minden e szakmába vágó javítások elfogadtnak.
Nagyban! 3094-2 Kicsinyben!

Külvárosi este.

A hűvös alkonyatban ajultan
tárultak a bágyadt ablakok
s ez nekem úgy tűnt,
mint mikor a jaldokló ember
levegő után kapkod.
Én egy jülledt kapualjból leszem,
mint settennek el a hűnyő
hdzak alján, nesztelen léptekkel,
jelkes drnyékalakok.

A Városnak gyéren idecsillan
a fénye,
ott ives csillárok gyúltak s üzték
maguktól messze az Árnyat.
S az árnyak járadtan, lomhán
húzták magukat vackos,
kalickás váraik felé, mint
őszéji égen olmos fekete darvak.
Mint éjt égen néma fekete
darvak, úgy üsztak csendes
lázadatlan sorban,
bús lecsorbult fővel a Senkik
s közüllök egy-egy
beszédült szótlán
egy járadt kapualjba...

Engem is elűzött a Város
s itt vdrd rédm egy siket barna Barlang,
távol a tarka tüzekből s fénytől.
És most didergek,
félve önlázamtól is néha néha;
csak ha belep lelesen
az Éjje!
akkor ismerem évült drnyékos
önmagamra. — De azért tudom,
ha egyszer a fénytől megcsömörlik
a pompás falak olja
s emésztő tüzekbe borul majd a város,
tudom, hogy a rótszinű éjszakában
hörögve gyáván iddig kondul
hangja száz meg száz vészharangnak:
„Oltsatok, baj van, oltsatok baj van!”

És fekete éjben az Árnyak,
győzelmes csatára kelnek
a pompás Fényekkel és a lánggal...

FEKETE LAJOS

— A bécsi Bankgassei milliók. Buda-
pestről jelentik: Persián Ádám hírlapíró, a be-
föltött Világ című napilapban nemrégiben terje-
delmes cikksorozatban foglalkozott a Bank-
gassei milliók ügyével és a cikkben súlyos vá-
dakkal illette Szmracsányi György volt nemzet-
gyűlési képviselőt. Szmracsányi rágalmozás cí-
mén sajtóperit indított Persián ellen. A Török-
tanács már ki is tüzte a tárgyalás napját, most
azonban Persián Ádám nyilatkozatot küldött,
amelyben kijelenti, hogy a cikk közlése óta
meggyőződött arról, hogy a Szmracsányira vo-
natkozó adatok helyt nem állók és hogy szem-
lélyére vonatkozóan téves következtetést vont
le. Ezért sajnálkozását fejezi ki és töle bocsa-
natot kér. Szmracsányi a nyilatkozatot tudomá-
sául vette és a sajtóperit visszavonta.

— A bitolji újságíró gyilkosai. A bit-
olji rendőrség kilenc macedón polgárt letar-
tózott, akiket Hadzsi Popovics Szpaszoje, a
Juzsna Svezda szerkesztőjének meggyilkolásá-
val gyanúsítanak. A gyanúsítottak beismerték,
hogy részük volt a merénylet előkészítésében.
Elmondták, hogy Hadzsi-Popovicsot a mace-
dón komité itélte halálra azért, mert lapjában
erősen támadta a macedón komitációs bandá-
kat. A politikai merénylőknek az újságíróknál
Altiparnakovics, Jovanovics-párti képviselőt,
Tyirkovics radikálpárti képviselőt és Bori-
szavlyevics bitolji főispánt is meg kellett volna
gyilkolniok, mert valamennyien elkeseredett
ellenségei voltak a bolgároknak. A nyomozás
során beigazolódott, hogy Nesovics Krszta a
merénylet elkövetése előtt együtt sétált a meg-
gyilkolt újságíróval és élénken beszélgetett
vele. Nesovics a merénylet után elmenekült, de
a rendőrségnek sikerült kézrekeríteni őt. A
rendőrhatalóságoknak igen sok munkát ad a
merénylet részleteinek a kiderítése, mert a
gyilkosság előkészítésében a legelőkelőbb bit-
olji polgárok is részt vettek. A nyomozás so-
rán minden kétséget kizáróan kitűnt, hogy az
újságíró meggyilkolása a bolgár komité rende-

letére történt. A rendőrségi nyomozás a szom-
bati napon megállapította, hogy a gyilkosságot
Malevics Lázár, Nikolics Vaszilje és Titunovics
Kosztá görög menekültek követték el. A gyil-
kosokat letartóztatták.

— A kéziköcsi specialista. Oprey Sán-
dor noviszádi kovácmester feljelentést tett
Vágó Mihály csavargó ellen, aki a kovácmes-
ter egyik kézikocsiját eltulajdonította és egy
ismeretlen embernek 25 dinárért eladta. Vágót
előállították a rendőrségen, ahol kiderült, hogy
a kéziköcsi lopásban valóságos specialista. Ed-
dig már vagy husz kocsiit tulajdonított el s
minden egyes alkalommal bagatell áron ismer-
etlen egyéneknek adta el. A tolvaj azzal vé-
dekezik, hogy ittas állapotban lopta el a ko-
csit. A rendőrség az ügyészségre szállította a
kéziköcsi specialistát.

TÉGLÁT elsőrendű, kaphat minden
mennyiségben legolcsóbban
Krajačević faterlepén,
Novisad. — Telefon: 165. 3937-1-30

— Ledobták a harmadik emeletről
és nem történt baja. Budapestről jelentik:
Szombaton délelőtt Szabó Anna cselédleány
szolgálati helyén egy csecsemőnek adott életet.
Mint hogy a dolgot sikerült elpalástolnia, hogy
szegényétől szabaduljon, a csecsemőt az eme-
leti fürdőszoba ablakából ledobta a liftudvarra.
Az újszülött csodálatosképp csak kisebb zuzó-
dásokat szenvedett, de semmi komolyabb baja
nem történt és hangos sírásával vonta magára
a házbellek figyelmét. A bűnös cselédleányt
letartóztatták.

— Elhalasztották a NAK kerti mulat-
ságát. A NAK mára tervezett kerti mulatságát
a rossz időjárásra való tekintettel bizonytalan
időre elhalasztották.

— Deszkát, léceket, tölgyoszlopokat és
egyéb épületfa-anyagot legjobban vásárolhat a
Lisic-faterlepen, Temerini-ut, a kanálison tul.

BUTOR RÉSZLETFIZETÉSRE

ATLAS D. D. BUTOR és FAÁRUGYÁRBAN Novi-
sad, Sumadijska u. 10. (A Hal-téren tul.)

— Milyenek lesznek a bérek az angol
szénbányákban? Londonból jelentik: A Daily
Telegraph áttekintést közöl azokról az új bé-
javaslatokról, amelyeket a bányatulajdonosok
az egyes kerületekben a nyolcórás munkanap
alapul vétele mellett a munkások számára tet-
tek. Eszerint a kerületekre 72 3/4 százalékában
a bérek ugyanolyan magasak, mint a sztrájk
előtt, 4 százalékában magasabbak, 20 százalé-
kában pedig alacsonyabbak.

— Darabokra tépte a dinamit. Esz-
tergomból jelentik: Borzasztó szerencsétlenség-
nek lett áldozata Tát községben Csepreghy
György bányamunkás, aki lakásán dinamitot
tett a tüzhelyre. A dinamit felrobbant és a
szerencsétlen embert darabokra tépve, nyomban
megölte. Még nincs kiderítve, vajon öngyilkos-
sági szándékból, vagy meggondolatlanságból
helyezte el a bányamunkás a dinamitot a tüzh-
helyen.

— Hétfőn kezdik tárgyalni Rákosi
népbiztos bűnügyét. Budapestről jelentik: A
büntetőtörvényszék vizsgálóbírója, már hetekkel
előtt befejezte a Rákosi Mátás és társai
kommunista összeesküvése ügyében a vizsgálá-
tot. Az erre vonatkozó aktákat áttették a tör-
vényszék elnökségéhez, ahol hétfőre, július
11-re tüzték ki a főtárgyalást.

— Román börtönviszonyok. Bukareszt-
ből jelentik: Az egyik itteni lap azt írja, hogy
a Bukarest közelében levő vacaresti börtön
rabjai hosszú időn át fosztogatták a börtön-
igazgató lakását. A lopott holminknak csak kis
részét lehetett a tolvaj rablónál megtalálni.

Ma, hatalmas attrakció az Apollóban

Rin Tin Tin

(A világitótorony óre)

6 felvonásban. — Rendkívül érdekesítő!

Mész elsőrendű hófehér darabos legolcsóbb-
ban kapható nagyban és kicsinyben
Hrajačević faterlepén Novisad. Tel.: 165

— Meghalt egy híres bácskai orvos
felesége. Budapestről jelen ik: Nagy részvét
mellett temették el tegnap Budapesten dr. Sággy
Samuné Kaczor Juliát, aki a sombori és buda-
pesti előkelő társaság egyik kiemelkedő alakja
volt. A híres orvos feleségét, aki Budapesten
is nagy szeretetnek örvendett, nagykiterjedésű,
előkelő rokonság gyászolja.

— Magyarországon az ideai termés
gyengébb a tavalyinál. Budapestről jelen-
tik: A földmiesi kormány ma adta ki az ideai
hivatalos termésjelentést, amely megállapítja,
hogy az ideai termés hozadéka a tavalyit nem
éri el. Buzában az ideai hozadék 17.6 millió
métermázsára becsülhető, a tavalyi 19.5 mil-
lióval szemben. Rozsban 7.4 millió méter-
mázsára számítanak, a tavalyi 8.3 millió mé-
termázsával szemben. Takarmányrépából 4.7
millió métermázsza az ideai termés, amely ta-
valyi évben 5.5 millió métermázsza volt.
zab 3.5 millió métermázsza termett, az előző évi
3.7 millió métermázsával szemben. A nyirkos
ieőjárás a gyümölcsfélékre nagy káros hatásu
volt. A termés a jó es a közepes között lehet.
A bor terméskilátása megromlott, várható ho-
zopes. A tengeri visszamaradt. A burgonya és
kerti vetemények jól fejlődnek. A dohány fej-
lődése kielégítő. A lóhere és lucerna második
kasztása jó eredménnyel járt.

— Egy katona belefutott a csator-
nába. A Kralja Petra csatorna megáradt vize
tegnap délután elsodort egy furdő katonát. A
járókezők segítségére siettek, de mielőtt elértek
volna, a katona alámerült. Hoitestét még nem
találták meg.

— A „Labud” helyihajó menet-
rendje. A Noviszád és Kamenica között köz-
lekedő Labud helyihajó legújabb menetrendje
a következő. Kamenicáról indul: 3:30, 5:15, 7:
8:15, 9:15, 11:15, 13:45, 15:30, 17:40 és 19:30.
Noviszádról indul: 4:30, 5:50, 7:45, 8:45, 10:45,
12:45, 14:45, 16:30, 18:30 és 20 órakor. Vasár-
és ünnepnap szükség szerint küión járatott is
indítanak.

Elcserélném az Epres egy szoba, konyhából
ucca 58-ik sz. alatt lévő álló lakasomat, ehhez hasonlóval. Cim: Epres ucca 58.

SZINHÁZ

Mikulics Évka bucsuhangversenye.
Mikulics Évka, a népszerű és közkedvelt novi-
szádi primadonna, aki a jövő színházi idnyre
nem ujitotta meg szerződését, július hó 15-én
bucuhangversenyt rendez az „Odeon” nagy-
termében. A kiváló primadonna egy szonnest
keretében bucsuzik a noviszádi közönségtől,
amely meleg szeretetébe fogadta a művésznőt.
A műsor elsőrendű és nagy élvezetet fog nyuj-
tani a közönségnek. Belépőjegyek 30 és 25
dinár. Diákoknak 5 dinár. A szonnest rész-
letes műsorát legközelebb közzöljük.

Teljesen felszerelt

**fűszer- és csemegeke-
reskedés berendezés**

eladó. A cim megíudható:

Lipkovits-trafik Novisad, Hr. Alexandra 20. sz.
355-1

A Szabó-féle vendéglő kerthelyiségében (Ka-
menici u. 73.) vasárnap a közkedvelt temerini

Vida karmester

tambura zenekara d. u. 4 órától reggelig
hangversenyez. — Jó polgári konyha.
Szerémi borok. — Szives pártfogást kér

Szabó Mihály.

341-1-2

Német és francia nagyiparosok megosztóznak Európa fölött

Luxemburgban és Párisban tanácskozások folynak a nagyiparosok között a protekcionizmus leküzdéséről és az európai vámunió megvalósításáról — Nagy nemzetközi európai kartel készül a német, francia, angol és olasz nagyipar javára

Az a lassu, nehéz, és céltudatos munka, amely a francia és német ipari és pénzügyi köröknek az egymáshoz való közeledését és az egyirányban való együttes haladás megteremtését igyekszik elérni, az utolsó napokban újabb jelentős fázishoz érkezett.

A luxemburgi és a párisi tanácskozás

A luxemburgi nagyhercegség meghívására Luxemburgban Németországnak és Franciaországnak legjelesebb bankérfiai és nagyiparosi nagyparasai tanácskozára ültek össze, hogy a két ország gazdasági közeledésének a módjait megbeszéljék és a közeledés elősegítésére úgy Párisban mint Berlinben információ és ellenőrző hivatalt létesítsenek, a melynek célja volna „kiküszöbölni minden lehetséges módon a kölcsönös bizalmatlanságnak jogtalan és valóságban nem is létező okait, amelyek mindeztideig megakadályozták a két országot abban, hogy a kedvező helyzetekben és alkalmakkor pozitív érdekeik szerint járjanak el.”

Ugyanebben az időben gazdasági és pénzügyi szakértőkből álló német parlamenti kiküldöttek Párisban a francia kamara és szenátus tagjaival folytatnak megbeszéléseket ugyanilyen célból.

Luxemburgban s a Párisban folyó tárgyalások részletei még mindig ismeretlenek s alig valószínű, hogy erről a nagyközönség a közel jövőben tájékoztatást kapna. A tárgyalásokon ugyanis nagy horderejű kérdések kerülnek felszínre, amelyeknek egyelőre csak az elméleti megvitatása folyik. A tárgyalások főleg német kezdeményezésre indultak meg s a németek által felvetett ideák adják az anyagát. Ugyanis míg a francia nagyipar, a frank sülyedése folytán állandó napi problémákkal és aránylag kicsiny jelentőségű nehézségekkel küzd, amelyek felőlrik minden tevékenységet és ugyászólván csak az egyik napról a másikra él és tervez, a német nagyiparosok megszabadulva már az ilyenfajta napi problémáktól és akadályoktól most már a jövőre tekintenek és nagyvonalú kombinációkban azokat az eszközöket és módokat keresik, a melyeknek a segítségével el lehetne háritani azt a veszélyt ami Németországot s egyszersmind az egész európai kontinens gazdasági életét fenyegeti.

A nagy gazdasági organizációknak és metódusoknak az általános tevékenysége, amire az aranyvalutára való visszatérés kényszerítette a nagy német koncernek, a német nagyipar vezetőit, arra a meggyőződésre juttatta, hogy ha a termelés racionalizálása megkövetelte a nagy ipari és gazdasági vállalatok gyökeres átalakítását, úgy ez nagymértékű változtatásokat kíván meg nemzetközi és főleg európai vonatkozásban.

Az európai vámhatárok

A termelés eszközei ugyanis olyan hatalmasra fejlődtek már, hogy az a területi megosztottság, amit az országhatárok szántanak Európa testén, csak akadályai az egészséges és racionális termelésnek és gazdasági fejlődésnek. Ma már a legnagyobb kiterjedésű európai ország sem képes nagyiparának termelését egyedül felvenni, Hogy hasznosan lehet munkába állítani a marinizmusnak a gép-technikának legutolsó vívmányait és munkamegosztás Taylor-rendszerű tökéletesítését, föltétlenül szükség van nagy lerakódó területre, Észak-Amerikának virágzó állapota nem annyira a természeti kincsekben való gazdagságának, mint inkább nagy területi kiterjedtségének és a lakosok nagy számának tulajdonítható. Egy országnak lehetnek bármennyire kiváló mérnökei is, ez az ország nem állíthat fel egy Ford-üzemet, ha a lakosság felvevő kapacitása kicsiny és nem tud megfelelő piacot

nyújtani, ami egy ilyen óriási üzem virágzásához szükséges.

Németország leghatalmasabb iparágai ma már ahhoz a kritikushoz jutottak, hogy vagy le kell tenniük a további fejlődés gondolatáról vagy újabb piacok után kell nézniük. Tisztán látjuk, hogy az általános gazdasági pangás, a munkanélküliség és Európa elszegényedése elkerülhetetlen vámhatárokat vonnak maguk körül s lemondanak arról az óriási előnyről, ami az Egyesült Államokban lehetővé teszi a technikai előrehaladás szisztematikus alkalmazását, ami az emberi munka produktivitását szinte nagyról-napra növeli, megvalósítja a mammut-termelést és ezzel együtt az árak olcsóbbodását.

Két nagy gondolat

A németek két nagy gondolatot lanszítottak ennek a célnak az éréseire. Egyik az, hogy a nagyipari termelés szempontjából jelentős országok nagyiparosai egymásközt meg egyezést létesítsenek, hogy véget vessenek annak az egészségtelen állapotnak és versenynek, ami a dumping és a túlzott protekcionizmus formájában jelentkezik. A francia és német nehézipar, a két acéltröszt teljesen, valamint a két ország kémiai iparának egy része már megegyezett egymással; megállapították közös árait és felosztották egymás között az európai piacot s az így megalakult francia-német kartelnak sikerült az eddigi állandó konfliktusokat elkerülnie.

A másik gondolat: az európai vámunió. Ettől Európa olyan nagymértékű gazdasági fellendülést várják, mint amilyenben Németországnak volt része az 1834-iki Zollverein életbeléptetése után. Az európai vámunió megalakítása nagy mértékben növelné a kontinens fogyasztási kapacitását. A természetes kiválasztódás során eltűnének azok az üzemek és vállalatok, emelyeket most csak a protekcionizmus élte, megengedné a legmodernebb és legjobban felszerelt gyárak szabad kiterjeszkedését, az áruk termelési költsége a minimumra szállna le, ami maga után vonná az eladási árak a csökkenését, valamint a munkabérek felemelését, vagyis mindkét esetből kifolyóan a népesség vásárlóképeségének a növekedését! A termelésnek a különböző legfontosabb ágai elosztódnának a verseny folytán az egyes országok között, úgy hogy minden ország vég-eredményben jól járna (?) a vámunióval. Vagyis nincs tulajdonképpen másról szó, mint a szabadkereskedelem teóriájának a felújítása kísérletéről, megfelelően alkalmazva a modern termelési feltételekhez és az európai kontinens jelenlegi szükségleteihez.

A francia és német gazdasági szakértők és nagyiparosok tárgyalása az első lépés ebben az irányban. A franciák nem ellenzik a németek tervét s hajlandók egy nagy nemzetközi európai kartelt alakítani az angolok és olaszok bevonásával, amely mintegy bevezetője lenne a későbbi uniónak vagy legalább is a protekcionizmus minimálisra való korlátozásának. Természetes, hogy egy európai vámuniónak a létesítése olyan nagy nehézségekbe ütközik és annyi érdeket kellene legyőznie, hogy ma nem is lehet arra gondolni, hogy megvalósuljon.

A francia és német tárgyalások csak bevezetőjét jelentik Európa nagy gazdasági és ipari átorganizálásának. Ez csak az első lépés a nagyon is messzefekvő cél felé, de nagyon jellemző tünet, hogy a mindig ellenséges és mindig bizalmatlan német és francia nagykapitalisták most egymást támogatva és egyetértve fognak ahhoz a nagy munkához, amelynek célja az öreg Európa rozzant gazdasági helyzetének a feljavítása volna.

Burghardt Aladár.

A civilizáció betegsége: a szivbaj

Newyorkban hetenkint több mint 200 ember hal meg szivbajban — A modern ember vad iramu élete a szervezet túlterhelését vonja maga után

Az itteni egészségügyi lapok egyre gyakrabban és behatóbban foglalkoznak az angol és amerikai ember nyugtalan, mozgalmos és hajszás életének káros behatásaival. A szivbaj ijesztő elharapódzását Angliában és Amerikában a modern élet egy veszedelmes kórtünetének minősítik, amely előtt még teljesen tanácstalanul áll a modern orvostársadalom.

Az amerikai orvosok legújabb kimutatásai szerint Newyorkban hetenként több, mint kétszáz ember hal meg szivbajban. Angliában pedig nyolcvanezer azoknak a száma, akiket a szivük rendellenessége vagy betegsége öl meg.

A fenyegető tünetek magyarázatát az orvosok abban a körülményben találják, hogy a civilizált ember jelenleg sokkal intenzívebben, sokkal nagyobb iramban él, mint a néhány évtizeddel ezelőtti emberiség. Az emberi test gépezete, amelynek legkényesebb alkatrésze a sziv, sokkal erősebben van kihasználva, mint azelőtt. A kenyérkereset borzalmas hajszája, a szórakozás és élvezet utáni futkosás, a sportok megerőltető üzése és minden egyéb dolog megkettőzött tempót kíván az organizmustól, amely bizony nagyon gyakran nem tud eleget tenni ezeknek a követelményeknek.

Hogy a női-nem ennek a modern, ártalmas hajszának befolyása alatt nagyobb mértékben szenved, mint a férfi, könnyen megérthető, mert a női szervezet sokkal gyöngébb, kevésbé ellenállóképes, mint az erősebb nemé és mégis a ma asszonya nagyon sok esetben ugyanolyan erőfeszítéseket visz véghez, mint a férfi. A ma asszonya egy napon többet végez, mint a régi asszonyok négy nap alatt. Evekkel ezelőtt a mulatságra készülő fiatal leány egész délután pihent, ha este bálba vitték. Ma elintézi napi munkáját az irodában, késő délután siet haza, gyorsan bekapja vacsoráját, néhány perc alatt felöltözködik és sietve elmegy, hogy aznap este még szórakozhassék.

A sziv és érrendszer megbetegedéseinek a növekvő hirtelen haláleseteknek okait ebben látják az orvosok, akik egyre keményebb hangon követelik a társadalom felvilágosítását és a civilizáció epidémiája: a szivbaj elleni radikális küzdelem haladéktalan megindítását.

Szabó Alajos.

Zongorák

és

Pianinok

elsőrangú gyártmány nagy választékban

Truppel Bélánál

-o- hangszer készítő -o-

Novisád, Dunavska ulica 17.
Željeznička ulica 31. szám.

Nagy raktár mindenféle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyszintén bel- és külföldi quinttiszta hurokban
Eladás nagyban és kicsinyben.

JAVÍTÁSOKAT ÉS HANGOLÁSOKAT ELVÁLLAL

Lawn tennis rakettek eladása és rakett javítás.

Hirdessen a Délbácská-ban

Követeljen mindenütt

PE-KO CIPŐT

mert ez a **legjobb,**
legolcsóbb

és

legtartósabb

cipő.

Minden jobb cipőüzletben kapható

KOZINA PÉTER cipőgyárai Tržič (Slovenija)

Főüzlet: Ljubljana. Fióközlet: Zagreb és Beograd.

REUMA és ISIÁSZ ellen

leghatásosabb hőforrás

DOLENJSKE TOPLICE

Vasuti állomás: Straža NOVOMESTO mellett.

RÁDIÓEMANACIÓ

37 fokos hőforrások. — Szlovénia legszebb fürdőhelye. — **Utó-
szezomban leszállított penzió árak. — Téli sport.
Központi fűtéses gyógyszanatórium.
Elsőrendű ellátás.**

Kezelő orvos és igazgató: Dr. KONVALINKA.

Kérjen prospektust!

SPORT

A mai nap sportja:

Reggel fél 5 óraker:

A Fruska Gora turistatársaság II. csoportjának indulása, a Labud hajóállomásról

Reggel 6 óraker:

Az Achilles kerékpáregylet kirándulása Novi Vrbászra. Indulás a Magyar ucca 17. szám alatt lévő egyleti helyiségből.

Reggel 6 óra 55 percker:

A Fruska Gora turistatársaság III. csoportjának indulása a vasutállomásról.

Délelőtt 11 óraker:

A „Juda Makkabi“ sportmatinéja az izraelita hitközség disztermében.

Délután 4 óraker:

A Tenniszegylet háziversenyének döntő küzdelmei a fisztviselőtelepi tennispályán.

Délután 4 óraker:

Szombori ZsAK—Noviszádi ZsAK barátságos futballmérkőzés Karagyorgye sporttelep. Bíró: Simonyi.

Délután 6 óraker:

Szubotici ZsAK—OSKV barátságos futballmérkőzés Karagyorgye sporttelep. Bíró: André.

A Juda Makkabi sportmatinéja Régióta esedékes kitűnő eszmét valósít meg ma délelőtt a Juda Makkabi. A mérföldes léptekkel haladó sportnak már olyan irodalma és elméleti tudománya van, amely lépést tart a világhódító sport előretörésével. A gyakorlati sportot az elméleti tudással kell párosítani, mert anélkül félmunkát végez a sport katonája. Most, hogy a sportnak hivatalos mesterei el látogattak Noviszádra időszerű a sportmatiné meghonosítása, mert az előadók hozzáértése és szaktudása kezesség arra, hogy az előadás élvezetes és magasnívójú lesz. A remélhetőleg többször megismétlődő sportmatiné sorát, a Juda Makkabi ma délelőtt 11 óraker kezdődő előadása nyitja meg. A matiné előadója Voss Frigyes okleveles sporttanár, aki nagy hozzáértéssel úgy rendezte meg a mai matiné, hogy azon az elméleti ismertetés a gyakorlati bemutatással összefüggő párhuzamossággal halad. A mai matiné bizonyára sok élvezetet fog nyújtani a sportok barátainak.

A Noviszádi ZsAK vezetősége felszólítja az alábbi játékosokat, hogy ma délután 3 óraker a Karagyorgye pályán jelenjenek meg: Nytró, Andricsek, Berkó, Rác, Balogh, Petrovics I, Fülöp, Sztankovics I, Barcal, Baki, Barta, Sztankovics, Kovács, Majtány. A felszerelést a pályán veszik át.

Félmilliárd korona a cserkészeknek. Budapestről jelentik: A július 15 én kezdődő nagy nemzetközi cserkésztáborozás elkészületei, lázasan folynak. A főváros vezetősége, közel félmilliárd koronát áldozott az építkezésre. Külön látványosság lesz a tábor hatalmas mozgószínháza, amely több ezer személy befogadására alkalmas és már csaknem teljesen készen áll. A modern technika legújabb vívmányaival is felszerelik a cserkésztábort, így többek között egy hatalmas rádióállomást is tartanak fenn. A táborozás változatos programját ének és zeneversenyek teszik érdekessé, továbbá különböző cserkészyakorlatok és sportversenyek tarkítják. A cserkészek befogadására hatalmas méretű 30—40 személyes sátrakat építenek. A táborban külön cserkés-

lap jelenik meg és filmfelvételekkel örökítik meg a táborozás minden mozzanatát.

A NAK hirei. Felkérem az alant közölt ifj. játékosokat, hogy reggel 8 óraker a pályán jelenjenek meg: Platz, Lauterer, Buchmüller, Hiegl, Lemler, Müller, Gabel, Fekete, Thoma, Haller, Horváth, Herenberger, Puliszák, Demmer, Ilkics, Schelb. Délután 5 órai kezdettel a NAK I. és II. csapatai nagy tréninget tartanak. Kérem a legpontosabb megjelenését az alant közölt játékosoknak: Lerch, Boros, Peikert II. Majoros, Sáró, Heiszman, Greiling, Mitrovics, Dörge, Juhász, Aranyosi, Molnár, Leonhardt, Babin, Georgievits, Zala, Pelikán, Varga, Németh, Dussing, Hajdu, Róka, Heterle, Ilija, Alexi, Bertók, Lerch, Lenci, Schöffner.

Tennisz

A szombati játéknappolyamán véget értek a selejtező mérkőzések úgy, hogy ma d. u. Dr. Blausteiner—Fiamann—Csernojarov—Jakab egyes versenyek győztesei játszó le a parti egyes döntőjét, mely után Csernojarov—Nikolics Nadica, Fiamann, Francuski Olga vegyes páros verseny kerül eldöntésre a döntőben, melyre előreláthatólag ez a két pár fogja magát kvalifikálni. Ha a férfi egyesben a két örök rivális Csernojarov—Fiamann kerül egymással szembe, úgy egy élvezetes mérkőzés fogja eldönteni Noviszád tenniszhegemoniájának kérdését. A vegyespáros ugyancsak erős küzdelmet hozhat, tekintve, hogy két nagyon jól összetrenirozott pár fog egymással szembe állni, mely párok között a játékerőt illetően egy niansz különbség sincs.

A női versenymezőnyből hiányzik a három bajnok: Hadzsi, Dimcsics és Dornstädter Pepa, akik közül az utóbbi ma érkezik vissza tanulmányutjáról és itt, ha nem fog beugrani tudni a már megkezdett versenyszámokba, úgy csak csendes szemlélője lesz a háziversenynek, melynek tavalyi győztese ő volt. A favoritok közül Dungserszki Sonja, Francuski Olga, Nikolics Nadica parázs küzdelmet fognak megvívni az elsőségért, melyre mindhármán komoly aspiránsok és jelöltek. Nagy érdeklődés kíséri Popovics—Kaciancsics mai szereplését nálunk, ahol, ha Popovics kiheverte infuenzáját és ha kivételes képességeinek birtokában lesz, úgy a tenniszközönségnek alkalma lesz a tenniszjáték szépségeiben gyönyörködni.

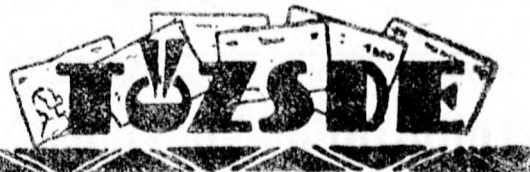
Részletes eredmények:

Férfi-egyes: Mogin—Csernyei Jenő 6:1, 6:1. Francuski Ivo—Komlós Márton 6:3, 6:3. Fiamann—dr. Blausteiner 6:2, 6:0. Csernojarov—Andrics 6:1, 6:4.

Női-egyes: Nikolics Nadica—Frank Terus 6:1, 6:4. Francuski Olga—Georgievics Csokica 6:1, 6:1. Franc Klári—Csernyei Jenőné 6:3, 6:3. Nikolics Nadica—Franc Klári 6:0, 6:4. Miroszavljevics Baba—Dundjerski Sonja w. o.

Férfi-páros: Dr. Blausteiner Jakab Géza—Iljin, Andrics 6:4, 6:4. Fiamann—Csernojarov—Dr. Blausteiner, Jakab Géza 6:2, 7:5.

Vegyes-páros: Csernojarov, Nikolics Nadica, Francuski Ivo, Georgievics Csokica 6:2, 6:2

Julius 10	Zürich zárati	Beograd zárati	Zagreb zárati	Newyork zárati
Beograd	9.13	—	—	177.—
Zürich	—	1096.—	—	1936.50
Newyork	516.50	36.51	—	—
London	25.11	275.40	—	486.84
Páris	13.35	146.—	—	258.50
Milano	17.75	195.—	—	344.—
Prága	15.30	167.70	—	—
Berlin	122.97	1348.—	—	—
Budapest	72.30	793.—	—	—
Brüsszel	12.18	—	—	—
Bécs	72.97	800.—	—	—
Bukarest	2.34	24.80	—	—
Amsterdam	207.37	—	—	4016.—
Szofija	3.72	—	—	—
Krisztianis	—	—	—	—
Eszioniki	6.36	—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

Chicagói terményiözsze

1926 július 10, 19 óra

Buza	Tengeri
Julius . . . 138. ⁷ / ₈	Julius . . . 71.75
Szeptember . . . 137. ⁷ / ₈	Szeptember . . . 77. ¹ / ₈
December . . . 141. ⁵ / ₈	December . . . 78. ³ / ₈

Irányzat: buza bizonytalan, tengeri állandó (AVALA)

Noviszádi terményiözsze

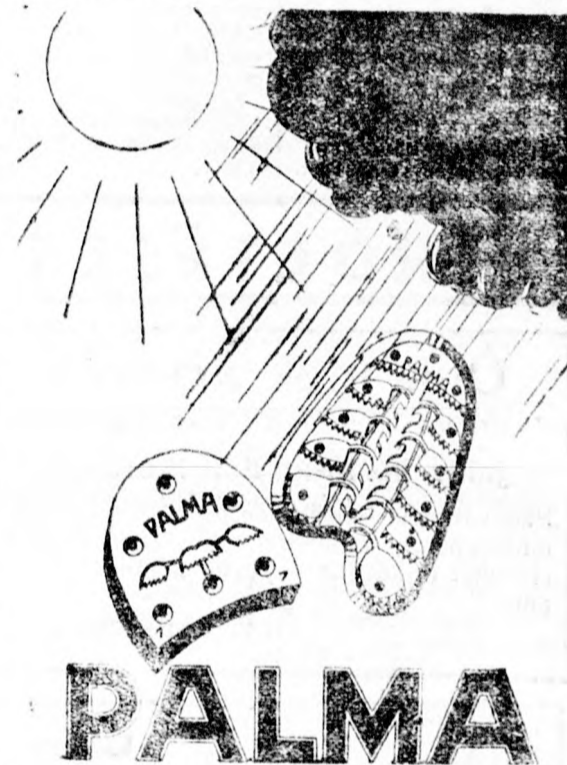
1926 július 10. (Hivatalos jegyzések)

Buza, bácskai szokvány Noviszád vidéki d. k. 312.50 (2 vagon), bácskai uj, X. Tisza r. k. 265 (4 vagon), bácskai uj, VIII. Noviszád vidéki d. k. 262.50 (8 vagon), bánáti szokvány d. k. 302.50 (3 vagon), szerémi szokvány d. k. 310 (150). Tengeri, bácskai d. k. 180—182.50 (11 vagon), bánáti d. k. 165 (2 vagon), bánáti szentali paritásban d. k. 175 (3 vagon), szerbital, sárga, indiai paritásban 175 (2 vagon). Liszt, 7. zámú kenyérliszt bácskai d. k. 165 (1 vagon). Irányzat: Tengerinél szilárd, egyébként változatlán.

Szerkesztésért és kiadásért felel:

TOMÁN SÁNDOR

Kiadó: „DÉLBÁCSKA“ lapkiadóvállalat

PALMA gummi sarok és talp

Ha rossz az időjárás, nem fényűzés, ha a cipőjén „PALMA”t használ, amikor pedig szép az idő, ha a szandálon viseli, mert a gummisárokokkal a járásunk kellemes és ruganyos s ez minden takarékos és praktikus ember számára feltétlenül szükséges. Vajjon miért?

Mert tartósabb és olcsóbb a bőrnél

Kisérlelje meg s hamarosan meg fog győződni róla, hogy nem akar már cipőt viselni „PALMA” nélkül.

DANICA

vegyipari r. t.

Központ: ZAGREB, Mažuranićev trg 4.
Telefon: 17—31, 26—69, 18—39, 29—13.

a legelőnyösebb árban ajánlja legmodernebb berendezési gyárainak elsőrendű minőségű termékeit:

A kopriivnicai gyárból:

Superfoszfát, 16—18% vizben oldható foszforsavval.

Különleges keverékek KAS kálisóval és ammónszulfáttal.

Savanyag autogénhegesztésre.

Képviseltek és raktárak minden nagyobb városban.

Nyilt-tér*)

Leányom, Ubornyai Mária, nagykorúsága miatt, elhagyott bennünket, ezért érte, sem tartozásaiért, felelősséget nem vállalunk.

Ubornyiné.

E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

APRÓ HIRDETÉSEK

MÁV. nyolcas CSÉPLŐ jutányosan eladó Vadóc Károlynál, B.-Topola.

Saját termésű szeremi BOR KIMÉRÉS literenkint 8.—Dinár. Tandori János, Mátyás király u. 11. 330-1-2

ELADÓ egy nagy jég-szekrény, 1 nagy konyha-szekrény, 1 hálószoba, 1 ruhaszekrény, 1 kanapé, több mechanikai gép és egy pár új sárga lószerszám Futoski put 70. sz. Ugyanitt egy hölgy részére butorozott szoba KIADÓ és egy nagyobb helyiség műhelynek vagy raktárnak. 167-1-4

ELADÓ egy hasas anyadiszón. Darányi telep 12sb

Egy idomított FARKAS-KUTYA találtatott 10-én, szombaton reggel a sombori vasútvonalon. Tulajdonosa forduljon a kiadó-hivatalhoz. 337-1-2

HÁZMESTER-PÁR kőműves-mesterseggel bíró, felvétetik Jevrejska u. 4. l. em. 313-1-2

Eladó egy jókarban levő CIMBALOM. Cim a kiadóban. 349-1-3

KIRAKAT (dupla üveg és rollóval), 1 spanyolfal és 1 nagy férfi Singer-varrógép és 1 motorbicikli olcsón eladó Bana Jelašića (Mikes Kelemen) ucca 6.

Egy majdnem új BICIKLI 1200 dinárért eladó. Cim: Streljačka ulica (Lövész u.) 17. 1-0

HIRDETÉSEK

Önkéntes árverés

Ezennel tudatom a n. é. közönséggel, hogy **július hó 18-án d. u. 3 órakor**

Péterváradon, Jelašić ucca 41. szám alatt mindennemű butorokat és háziszükségleti cikkeket önkéntes árverés útján el fogok adni.

Özv. Szukdolákné.

366-1-2

Olasz kerékpár

kerakat:

PETAR
TALAIĆ
Novisad,
Uspenska ul. 5.

Eladó.

A Darányi-telepen ház, mely áll: Három szoba, konyha, speiz, fürdőszoba, veranda és pincebél. Külön építve istálló, félszer és bekerített gazdasági udvar. Egyholdas telek, melyülteve van 1/4 hold szőlővel, herével, konyhakerti veteménynyel és virágos kerttel jutányos áron eladó. Érdeklődni lehet: Vidaković Jánosnál, Magyar ucca 23.

Egy betonos, világos nagy

pince kiadó

azonnalra. — Bővebbet:

Magyarska ulica 7. — Altmann.

Uji Minden novisadinak és idegennek meg kell látogatnia a renovált Uji és kellemesen berendezett

„BLÉD“ vendéglőt a szlovénhez,

amely kiváló és izléses konyhával rendelkezik és a legkényesebb izléseket is kielégíti. Minden időben hideg és meleg ételek. Abonnensek kedvező feltételek mellett elfogadhatnak. Esténként híres női zenekar játszik. — Aki olcsón és jól akar mulatni, látogassa meg ezt a vendéglőt.

Jakov Briški vendéglős, Novisad, Mátyás király u. 16.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy ma vasárnap nagy

TÁNCMULATSÁGOT

rendezek, mely alkalommal a jóhírnevű Tandori-zenekar fogja szórakoztatni t. vendégeimet, elsőrendű ételek és italokról gondoskodva, szíves pártfogásukat kérve, vagyok tisztelettel

Szathmáry Lajos, vendéglős

Jovan Aranyijeva (Damjanich) ucca 19. szám.

Üzemképes 15 H. P.

szivógázmotor

eladó.

Gausz János

Novi Sad, Futoski put 66. szám alatt.

Eladók:

1 asztal keményfa lappal, 250 m. hosszú, 80 cm. széles. — 1 kirakat vasredőnyvel, 3 m. magas, 130 m. széles, 55 cm. mély. — 1 állvány, 330 m. hosszú, 290 m. magas, 48 cm. mély. — 1 új (vaslemezből készült) szabóvasmelegítő kályha 6 vas részére. — Cim:

Ábrahám könyvkereskedésben. 291-1-3

Keresek

lakást, istállóval

a telepen. Cim leadandó:

Kardos hirdetőirodának, Novisad
Vilsonov trg 7. Telefon 3-70.
356-1

AKÁCFA

bognárok részére jutányosan kapható

PINTZ KONRÁD

téglagyáros és fakereskedőnél Indija — Srem. 343. Telefon 13. 1-7

Tiszta, komplett

két szobás lakást keresek.

Megkeresések „REKLAM” hirdetőirodába „Tisztaság” jellegre kéretnek.

Tanuljunk gyorsírást!

a Gabelsberger gyors- és gépiróiskolában
Novisad, Laze Kostića ul. 5.

ahol a szerb, német, magyar gyors- és gépiráson kívül külön a három nyelv helyesírását is tanítják

A legjobb minőségű — nedvességet szigetelő — falak pucolásához kőműveseknek

homokkőpor (Reibsand)

megérkezett és minden mennyiségben kimérve kapható! — Nagyobb tételeknél előnyár!

Vidéki megrendeléseket

a leggyorsabban vasuton intézünk. Helybeli nagyobb tételű megrendeléseket házhoz szállítunk.

Özv. Neupauer Györgyné és Fia, Novisad,
Wilson-ter, a Főpostával szemben.

2 üzletkirakat

725 és 740 m. hosszú, azonnal a legolcsóbb árban eladó. Ertekezni lehet:

Raletić M. Miloš üzlettulajdonosnál
Kraja Petra ulica 2. szám alatt.
351-1-2

Srpska Trgovačka Banka D. O. u Novom Sadu

Telefon: 183 és 376.

Nyújt váltó és folyó-számlai hiteleket. Takarékbetéteket elfogad és kamatoztat legelőnyösebb feltételek mellett.

Betéteket felmondás nélkül is

visszafizet. 38

Nemcsak belföldi és külföldi, hanem a világ akármelyik piacán kifizetéseket eszközöl: gyorsan, pontosan és olcsón.

Villamos motorok,

dinamók javítását és tekereseletet, világítás, csengő, telefon, moziberendezéseket, rádió és autóakkumulátorok javítását, töltését és minden e szakmához tartozó munkát a legpontosabban és legolcsóbb árban vállalunk.

Peikert és Neurohr

elektrotechnikai és mechanikai vállalkozók Novi Sad, Primorska (Vásár) u. 21. — Speciális szakműhely. 3762-1-0

INASOKAT

jó fizetéssel felvesz

ALBA

tűkőrgyár, Željeznička ulica 53. szám. 357-1

Két darab kétszárnyas ajtó

240 cm. magas, fehérre festve, igen keveset használva

olcsón eladó.

Megtekinthető Lišić fatelepén.

298

Eladó

a futaki országut mentén
több házhely

Közelebbi felvilágosítás kapható Dr. Maros Károly ügyvédi irodájában Duna-u. 6 sz. alatt